

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inostranstvo razno: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.311.

Vrsta razrešenih županov je dobila zadoščenje

Med tistimi slovenskimi župani, ki so po zatrevanju »Slovenca« tako osleparili ali drugače oškodovali svoje občine, da jih je morala banska uprava odstaviti in izročiti sodišču, je bil tudi župan lepe občine Stražišča pri Kranju g. Anton Križnar. Razrešen je bil lani celo dvakrat. Prvič se je to zgodilo z odlokom z dne 10. marca in z utemeljitvijo, da si je prisvojil občinski denar. Razrešeni župan Križnar se je pritožil na upravno sodišče v Celju, ki je še pred volitvami ugodilo njegovi pritožbi in razrešitev razveljavilo.

Pri občinskih volitvah 25. oktobra lani je bil g. Križnar spet izvoljen za župana. Že nekaj dni po volitvah pa ga je banska uprava vnovič razrešila, in sicer z utemeljitvijo, da »si je prisvojil občinski denar, ki mu je bil kot predsedniku in dejanskemu blagajniku občine zaupan«, in da »je uporabil kot dokazilne listine lažne pobotnice«. S tem je torej zagrešil nečastno, po zakonu kazniva dejanja. Razrešitev se je sklicevala na iste razloge, ki so bili osnova že prvi razrešitvi in o kateri je torej že razpravljalo upravno sodišče v Celju. Po predpisu zakona je banska uprava ob drugi razrešitvi ovadila g. Križnarja državnemu tožilstvu. Uvedena preiskava pa je dala uspeh, da je bilo vsako kazensko postopanje ustavljeno, ker zanj ni bilo nikakega povoda. S tem je dobil g. Križnar polno zadoščenje z najodločilnejšega mesta.

Drugo zadoščenje je dobil župan Križnar te dni od upravnega sodišča v Celju, na katero se je pritožil tudi proti drugi razrešitvi. Z odločbo z dne 27. marca letos je namreč upravno sodišče njegovi pritožbi, vloženi od odvetnika dr. Marjana Zajca, v polni meri ugodilo in odločbo o njegovi razrešitvi razveljavilo kot nezakonito. V svoji sodbi pravi upravno sodišče med drugim:

»Pritožitelj navaja v pritožbi, da jemlje pobijana odločba za osnovo razrešitve nekatere ugotovitve uradnega pregleda, ki se je izvršil od 28. januarja do 6. februarja o gospodarstvu občine Stražišča. Pri tem pregledu ugotovljeni primanjkljaj v občinski blagajni v znesku 21.918 Din je nastal zaradi protipravne prisvojitve tega denarja po bivšem občinskem delovodji. Iz dejstva, da je pritožitelj po pregledu poravnal ta znesek, še nikakor ne sledi, da bi on odgovarjal za kaznivo dejanje. Znesek je poravnal, ker je kot predsednik občine civilnopravno odgovarjal za škodo, ki je bila povzročena.«

Upravno sodišče je prišlo do prepričanja, da ni nobenega dokaza, da bi bil pritožitelj zakrivil očitana mu kazniva dejanja. Kot pričča zaslišani uradnik banske uprave Franc Gorkič je izpovedal, da je pritožitelj večkrat zahteval od banske uprave pregled občine, ker je sumil, da poslovanje občinskega delovodje ni v redu, a sam ni mogel ugotoviti pravega stanja. Enako je smatralo upravno sodišče za dokazano, da je pri pobotnicah, ki jih je poročilo o pregledu označilo za ponarejene, šlo le za pomoto bivšega delovodje. Sodba upravnega sodišča se zaključuje takole:

»Ker potemtakem pritožitelj ni zakrivil kaznivega dejanja in tedaj tudi ne nečastnega dejanja, razrešitveni razlog ni podan. Zato je upravno sodišče pritožbi ugodilo in izpodbijano odločbo zaradi nezakonitosti razveljavilo.«

Dolga je že vrsta primerov, ko se je pred sodiščem izkazalo, da razrešeni župani niso zakrivil kaznivega dejanja. Od teh županov je bil zlasti g. Križnar med volilno borbo izpostavljen grdim napadom v »Slovencu« in njemu sorodnih listov. Dolžnost teh listov bi bila zdaj, da s primernim poročilom pošteno popravijo krivico, ki so jo storili. Na podlagi razsodbe upravnega sodišča bodo zdaj g. Križnarju seveda vrnjeni županski posli.

★

Lani je banska uprava razrešila drameljskega župana g. Franca Mastnaka z utemeljitvijo, da je zagrešil nečastno, po kaz. zak. kaznivo dejanje. To je bilo nekoliko dni pred občinskimi volitvami v Dramljah. Razrešeni so bili tudi nekateri odborniki, tako da je sreski načelnik imel možnost ugotoviti, da je občinski odbor postal sploh nezmožen za delo. Tik pred volitvami je bil celotni občinski odbor razpuščen in imenovana nova občinska uprava.

Županu g. Mastnaku je razrešilna odločba očitala, da je utajil znesek 500 Din, ki ga je prejel od svojega strica za drameljske občinske reveže, in da je enako obdržal zase tudi 500 Din kot izkupiček za od banske uprave občini dobavljeni semenski oves in semenski krompir. Banska uprava je ovadila župana g. Mastnaka okrožnemu sodišču v Celju. V volilni agitaciji so se seveda ti očitki iznašali na vse mogoče načine.

Pri volitvah 6. decembra lani je zmagala lista, katere nosilec je bil razrešeni predsednik g. Franc Mastnak. Sresko načelstvo je z odločbo od 12. decembra lani odredilo, da Mastnak ne sme prevzeti svojih funkcij, niti se vabiti k sejam občinskega odbora, dokler ni rešeno vprašanje njegove krivde.

G. Mastnak je zoper to odločbo vložil pritožbo na bansko upravo, češ da sresko načelstvo nima pravice izvajati takih odlokov. Banska uprava je tej pritožbi ugodila, hkratu pa g. Mastnaka znova razrešila županskih poslov v občini Dramljah, tako da je ostalo vse pri starem.

Sodna preiskava je šla dalje in pred nekaj dnevi se je vršila na obtožbo državnega tožilstva zaradi gori navedenih dveh obdolžitve glavna razprava pred okrožnim sodiščem v Celju zoper razrešenega župana g. Mastnaka.

G. Mastnaka je branil advokat dr. Ernest Kalan. Okrožno sodišče je župana g. Mastnaka v celoti oprostilo, ker niti v prvem, niti v drugem primeru ni bil podan nikakšen dokaz, da bi bil zagrešil res kako kaznivo dejanje. Dokazalo se je, da je darovatelj prvih 500 Din Anton Mastnak županu Mastnaku izjavil, naj s tem denarjem napravi, kar sam hoče, in da ta denar sploh ni bil izročen g. Mastnaku kot županu, ampak kot sorodniku pokojnega An-

tona Mastnaka z izrečnim naročilom, da ga naj ne da v občinsko blagajno, ampak naj ž njim ukrepa po svoji spoznavnosti. Glede drugega zneska 500 Din pa se je dokazalo, da je g. Mastnak pisal sreskemu načelstvu v Celju in prosil za odločbo, kaj se naj s tem denarjem zgodi, da je bila dotična vloga sreskemu načelstvu poslana, a se je tam izgubila, in da je župan g. Mastnak opetovano poročal občinskim odbornikom, da ne ve, kam naj pošlje dotičnih 500 Din, ker čaka na odgovor sreskega načelstva. Zaradi tega je seveda moral biti obtoženi župan oproščen in je razsodba že tudi pravomočna.

Po štirih mesecih klevetanja je zdaj dobil tudi župan g. Mastnak kakor mnogi drugi svoje zadoščenje pred sodiščem.

★

Kakor drugi župani in obč. odborniki so bili pred občinskimi volitvami razrešeni tudi v občini Ivanjkovci v ptujskem srezu župan g. Alojzij Bogša in občinska odbornika gg. Lovro Petovar in Ivan Janežič z utemeljitvijo, da so zagrešili po kazenskem zakonu kaznivo, nečastno dejanje. Kakor zahteva zakonski predpis, so bili vsi trije hkratu ovadeni državnemu tožilstvu v Mariboru. Na osnovi revizijskega poročila banske uprave je državno tožilstvo sestavilo obtožbo, v kateri jim je očitalo, da so v občinske blagajniške knjige kot dobavitelje vpisali napačne osebe, da bi s tem prikrili prave dobavitelje, ki so bili občinski odborniki. Plačila za izvršene dobave so znašala 60, 35, 130 in 30 Din. Na zagovor razrešenih občinskih funkcionarjev, da so bila izplačila izvršena na osnovi pravomočnih cesij, je zastopala obtožnica mnenje, da so bile cesije le navidezne in izvršene šele z namenom, da bi prizadeti člani občinskega odbora lahko še dalje ostali na svojih položajih. O zadevi se je te dni vršila razprava pred mariborskim okrožnim sodiščem. Po izvedenem dokaznem postopku in po zagovoru odvetnika dr. Kocmurja iz Ormoža je sodnik vse tri obtožence oprostil vsake krivde in kazni. Gg. Bogša, Petovar in Janežič so dobili na ta način polno zadoščenje od pristojnega sodišča. Seveda pa jim nihče ne more povrniti moralne škode, ki so jim jo povzročili politični nasprotniki, ker so v volilni borbi zlonamerno tolmačili njihovo razrešitev.

★

Dolgoletni župan v Križevcih pri Ljutomeru g. Franc Skuhala je tudi imel strogo revizijo banske uprave, ki pa je ostala brez uspeha. Občinsko poslovanje je bilo v popolnem redu. Pač pa so pozneje nekateri politični nasprotniki poslali banski upravi ovadbo, da občina podpor, ki jih je prejela od banovine za javna dela, ni uporabila samo v tem smislu, temveč tudi za razne nagrade o priliki občinskih volitev. L. 1933. Banska uprava je izročila ovadbo državnemu tožilstvu v Mariboru, ki je izvedlo obširne poizvedbe. Te poizvedbe so dognale, da župan in občinski odborniki nobenega občinskega denarja niso porabili v osebno korist. Zato jih je državno tožilstvo obtožilo samo prestopka zoper službeno dolžnost, češ da so bili nekateri vpisi v uradne spise nepravilni. Te dni se je na osnovi te obtožbe vršila pred okrožnim sodiščem v Mariboru razprava proti gg. Francu Skuhali, takratnima občinskima odbornikoma Jožefu Kosiju in Vekoslavu Znidariču in občinskima uradnikoma Francu

Prelogu in Stanku Kosiju. Sodišče je prišlo do prepričanja, da noben obtoženec ni zagrešil ničesar, kar bi bilo po zakonu kaznivo in je vse oprostilo. Navedeni gospodje so s tem dobili pravično zadoščenje za obrekovanja, ki so jim bili izpostavljeni poprej, zlasti v lanski volilni borbi. Seveda pa so nasprotniki svoj namen kljub temu dosegli, ker so gg. Skuhali in njegovima tovarišema onemogočili kandidirati pri zadnjih občinskih volitvah.

Nedavno je dobil pred sodiščem popolno zadoščenje tik pred volitvami razrešeni član

občinske uprave v Št. Petru v Savinjski dolini g. Ivan Srebotnjak. Istočasno je bil z enakim očitkom razrešen tudi takratni župan g. Andrej Četina. Sodna preiskava proti njemu je pokazala njegovo nedolžnost in dala tudi njemu popolno zadoščenje. Zaradi teh neosnovanih očitkov so politični nasprotniki v zadnjih dneh pred volitvami dvignili proti obema občinskima funkcionarjema celo poplavo obrekovanj. Le na ta način se jim je posrečilo dobiti večino za svojo listo. Naknadno zadoščenje gg. Četini in Srebotnjaku pozdravljata vsa občina in vsa okolica.

Haloški vinogradniki živijo v bedi

Vinarsko društvo za črnavsko banovino v Mariboru je nedavno prejelo od ene izmed svojih podružnic dopis, iz katerega povzema-mo:

»Naš haloški vinogradnik je čisto onemogel. Pogoste uime so nas privedle tako daleč, da z grozoto pričakujemo bodočih dni. Naj bi se storilo potrebno, da bi se vinske cene že vendar enkrat izboljšale tako, da bomo lahko zmagovali davkatve. Zlezli smo tako v dolgove, da pri najboljši volji ne moremo plačevati več ne dolgov, ne obresti in ne davka. Haloški vinogradnik danes dela, trpi in strada. Vemo, da smo dolžni plačevati svoje obveznosti, ali odkod naj vzamemo potreben denar? Država ima pravico terjati od nas davek, tega se zavedamo, mora pa država tudi gledati na to, da bomo te davke zmagovali. Tako pa nas samo rubijo, nam s tem napravljajo ogromne stroške in nas prepričajo mihi volji, da dela vsakdo z nami, kar hoče.

Poskrbeti je treba, da se odpravi oduševstvo z barantanjem vina, pri čemer zasluži vsak mešetar z vinom več kakor ubogi vinogradnik, ki se ubija vse leto. Zakaj se prosto uvažata banatsko in dalmatinsko vino v toliki množini v našo banovino, ko je vendar našega vina dovolj na razpolago? Ako ne moremo tega preprečiti, ker smo v eni državi, bi moralo veljati vsaj to, da bi se to vino uvažalo takrat, ko bi našega vina ne bilo več na razpolago. Lansko leto nas je zajela strašna neugoda zaradi peronospor in toče, tako

da nismo pridelali niti toliko, da bi se nam poravnali stroški našega dela. Sadovnjake nam je uničil v jeseni zgodnji sneg za več let. Kdo nam bo kaj pomagal?

Zdaj, ko vsak vinogradnik opravlja svoja dela z velikim naporom in v obupu tuhta, kje bo vzel denar, da bo kupil potrebna sredstva za škropljenje, brez katerega ni upa na pridelek, bodo še galico tako zelo podražili. Vrh tega nam prav zdaj pošiljajo posojilnice po Privilegirani agrarni banki opomine, naj takoj plačamo prve obroke in groze z rubežnjo. Tako bodo prišli nad nas izstradane vinogradnike kakor nad zločince.

Haloški vinogradnik živi mnogo slabše od drugih vinogradnikov Slovenskih gor. Ne pridelava doma kruha in nima živine na prodaj. Nima polnih gozdov, da bi prodajal drva in stavbeni les. Če je imel kaj lesa, ga je moral že v teku te stiske prodati. Tako stavlja vse svoje upanje le na svoj pridelek v vinogradu. A prav sedaj v najhujšem času, ko je potreben najnujnejše podpore, pošiljajo denarni zavodi črke s pripombami, da je treba takoj plačati. Posledice tega bodo stroški in rubežni. Navsezadnje bo kmet več dolžan, kakor je bil pred znižanjem dolga za 50% ali 30%. Edina rešitev in edina zaščita vinogradnika bi bila izboljšanje vinskih cen. Če nam država odpíše ves doig, kar ga imamo, in nam še po vrhu da posojilo, ne moremo gospodariti, če se vinu ne izboljšajo cene.

Dopis se nazadnje obrača na Vinarsko društvo s prošnjo, naj društvo stori vse, da se

položaj haloških vinogradnikov izboljša. Seveda tudi razmer v drugih vinorodnih krajih Slovenije niso kaj boljše. Ker živi od vinogradništva velik del prebivalstva v Sloveniji, bi bilo pač potrebno, da se vinogradnikom splošno olajšajo vse davščine.

Politični pregled

Na povratku iz Beograda sta

predsednik turške vlade Izmet Ineni in zunanji minister Ruždi Aras posetila še Sofijo

in se razgovarjala z bolgarskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Kjuzeivanovom. Bila sta tudi v avdienci pri kralju Borisu. Turška državnik sta bila na kolodvoru v Sofiji zelo svečano sprejeta.

V noči na torek popolnoma je stopilo v veljavo med velesilami in drugimi državami dogovorjeno

nadzorovanje ob španskih mejah na kopnem in na morju.

S tem naj se prepreči dovažanje orožja, municije in tudi tujega vojaštva v Španijo. Oba nasprotnika v Španiji bosta odslej navezana le na lastno moč in lastna sredstva, v kolikor seveda, ne bosta dobivala sredstev iz tujine kljub vsemu nadzorovanju po tiho-tapskem potu. Za mejno stražo določeni mednarodni nadzorniki so že povsod nastopili svojo službo. Kakor poročajo iz Londona, sta baje tudi Nemčija in Italija, ki sta doslej podpirali Franca, za to, da se odpokličejo iz Španije junji dobrovoljci.

Po razmeroma uspešni protiofenzivi vladnih čet je nastal za nekaj dni na vseh bojiščih mir, zdaj pa spet poročajo

o živahnem gibanju na vseh španskih bojiščih.

Predvsem je važen dogodek napad vladnih čet severno od Teruela, pri čemer so vladne čete zavzele Bronchales, Monterde in Albaracin severnozahodno od Teruela. Nekaj dni pred tem so vladne čete osvojile Lidon, Visiedo in Arieite. S tem je Franco izgubil važne postojanke. Dalje je omeniti, da so frankovci spet močnejše obstreljevali Madrid. Topovski ogenj je podpiralo tudi letalstvo. Časopisi poročajo, da je obstreljevanje zahtevalo šte-

STRAHOVI V AMERIČANOVEM GRADIČU

4

»Ali mislite, da se bo gospa Smrekarjeva upala nadaljevati spletko, če ji boste vi odrekli pomoč?«

»Zakaj ne?« je odvrnil Jankovič. »Med številnimi odvetniki v mestu bo gotovo dobila vsaj enega, ki se bo zadeve brez oklevanja lotil, saj je verjetno, da bo pri tem leno zaslužil. Dobe se odvetniki, ki prevzemajo še vse hujše reči. Uradno takemu odvetniku ne moreš do živenga, saj se lahko izgovarja, da je ravnal v dobri veri. Tako, kakor kaže zdaj, bo gospod Smrekar nedvomno postavljen pod varstvo. Prvič, ker to sam predlaga, drugič, ker je gospa Smrekarjeva neoporečna, in tretjič, ker bo strokovno mišljenje zdravnikov podpisalo predlog. Vi ste pač prepričani, da bo to strokovno mišljenje v prilog gospo Smrekarjeve?«

»Vem samo toliko,« je dejal Jelen, »da sem dobil bolnika zelo vznemirjenega in z izrazom v obrazu, ki je res kazal na to, da trpi bolnik zaradi bolne domišljije. Sicer pa sem bolnika videl samo enkrat.«

»Nič ne de!« je rekel odvetnik. »Če bodo vsi zdravniki tako izpovedali, je že dovolj. Pomislite samo, da bi vseh šest zdravnikov na tak način oddalo svoje strokovno mišljenje, zraven njih pa še domači zdravnik... Ni torej dvoma, da bi spoznali gospoda Smrekarja za neprištevitnega in bi ga postavili pod varstvo. Smrekarica in njen brat bi dobila premoženje v roke in zagotavljam vam, da bi hčerka gospoda Smrekarja nikdar ne vide-

la niti belica. Do njene polnoletnosti že lahko vse premoženje spravita na varno. Mlada gospodinja in njen stari oče se mi resnično smilita, a pomagati jima ne morem.«

5.

Ali so bile le sanje, kar je Nada doživela? Ko je minila noč, v kateri je le malo spala, se je zbudila zjutraj s težko glavo. Zdelo se ji je, kakor bi bila vse le sanjala. Ko pa je hotela odpreti vrata, je videla, da so res od zunaj zaklenjena in da je sama res ujetnica. Šele proti osmi uri je slišala, kako je nekdo obrnil ključ v ključavnici, ne da bi bil odprl vrata.

Hito je planila Nada k vratom, jih odprla, potegnila iz ključavnice ključ in ga skrila v žepu. Nocoj je ne bodo spet zaklenili. Zdaj mora dognati, kaj se skriva za vso skrivnostno zadevo. Sama je bila slišala, čisto razločno slišala tiste strašne glasove. Njena mačeha jih ni hotela čuti, to se pravi, da je nalašč varala bolnika. Ni dvoma, da tisti glasovi niso le boiestna domišljija ubogega očeta.

Odkod je prihajalo strahotno jadikovanje? V omari, odkoder je slišala glasove, ni bil nihče skrit. In kaj hočejo doseči s tem? Ali bi radi ubogega očeta pognali v blaznost? Nada se je zrozila, hkratu pa je začutila v sebi tudi pogum, da je sklenila, odločno se upreti spletkarski mačehi in ji prekrizati njene zločinske račune.

Nada je čakala, kaj bo njena mačeha zdaj storila. Mislila je, da jo bo mačeha poklicala

na odgovor zaradi tega, ker je nepoklicana vdrla ponoči v očetovo spalnico. Toda Elvira ni rekla prav ničesar, ko je zvečer proti devetnajsti uri prišla kakor običajno v Nadino sobico. Dopoldne in prve popoldanske ure je bila Elvira spala, med tem ko je bil njen brat Alfonz bedel pri bolnem Smrekarju.

Elvira je ob prihodu k Nadi gledala po sobi, v kateri je že gorela luč in naposled vprašala:

»Kje je ključ od vrat?«

»V mojem žepu,« je rekla Nada odločno. »Nocoj ne bom več ujetnica, za zaklenjenimi vrati me je strah.«

Spet sta se križala pogleda mladenke in žene. Obe sta se zavedali, da imata ena in druga pred seboj smrtno sovražnico. Čutili sta, da druga drugo brezmejno sovraži.

Kljub temu se je Elvira sladko smehljala in zelo ljubeznivo rekla:

»Kakor hočeš, srček! Sicer pa ne bodi tako strašljiva. V naši hiši ni strahov in ne zlih duhov.«

Nada je zapustila sobico. Nada je bila spet sama ter je plakala od razburjenja. Njen položaj se ji je videl čedalje strahotnejši. Nikjer ni videla izhoda. Tudi doktor Jelen ji ne pomaga. Kaj naj stori? Zavest, da zanjo in za očeta ni pomoči, se je začela oprijemati mladenke. Premlada je bila, da bi bil njen pogum nezlomljiv.

Malo pred 21. uro je šla v bolniško sobo, da zaželi očetu lahko noč. Ko je bila na močno razsvetljenem hodniku, je videla, kako je prišla iz kuhinje služkinja s taso, na kateri je imela kozarec vina in nekaj piškotov. Služkinja je postavila taso na mizo na hodniku tesno ob vratih, držetih v bolniško sobo.

vilne žrtve med prebivalstvom. Pri Cordobi so frankovci nekoliko izboljšali svoje dozdašnje postojanke in na biskajski fronti so začeli novo ofenzivo.

Po vesti iz Salamance je bil

na vrhovnega poveljnika madridskih čet generala Miajo izvršen atentat,

ki pa se ni posrečil. Neznanec je oddal več strelav, izmed katerih ga je eden ranil na levici. Napadalec je v zmedu, ki je nastala, pobegnil. Ta napad kaže na to, da je v Madridu še nekaj Francovih zaupnikov.

Po francoskih vesteh pripisuje Poljska izredno važnost poglobitvi sodelovanja z Rumunijo, kar naj bi tudi

odprlo pot k izboljšanju odnosov med Poljsko in Češkoslovaško.

Še ta teden bo poljski zunanji minister Beck obiskal Bukarešto. Razgovor poljskega državnika z rumunskimi se bo gotovo tical utrditve poljskorumunske zveze, kar ne bo moglo ostati brez ugodnega vpliva na izboljšanje odnosov med Prago in Varšavo.

Za napovedano potovanje avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga v Italijo vlada v državah Srednje Evrope precejšnje zanimanje, ker se v zvezi s tem napoveduje

posredovanje Mussolinija med Avstrijo in državami Male antante

Mussolini in dr. Schuschnigg se bosta danes sestala v Benetkah. Avstrijskega kancelarja bo spremljal avstrijski zunanji minister Schmidt. Pri razgovorih bosta prisotna tudi italijanski zunanji minister grof Ciano in minister za tisk in propagando Alfieri. Baje namerava Mussolini pridobiti avstrijskega kancelarja za to, da bi Avstrija sklenila s posameznimi državami Male antante podobne sporazume, kakoršen je bil sklenjen med Italijo in Jugoslavijo.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

ZITO. Pod vplivom poročil o ugodnem stanju žitnih posevkov so žitne cene v Ameriki zadnje dni naglo popustile. Na jugoslovenskem trgu je oslabitev zunanjih cen povzročila pred dnevi padec cene pšenice za 10 Din pri metriskem stotu. »Prizad« je kupoval po-

Zdajci je Nada obstala ko kip. Njeni pogledi so se zapeli v vino na tasi in v piškote. To je prigrizek, s katerim se bo Elvira okrepčala za nočno stražo ob bolniku. Nada je hitro pritisnila roke na prsi, zakaj srce ji je začelo tako močno biti, da ji je kar sapa pohajala. Neka misel jo je bila bliskovito prevzela.

Ko je stopila v sobo k očetov, je omahovala, kakor bi bila pijana. Kakor vedno je mačeha vpričo nje vlivala iz stekleničice kapljice opijevnega preparata v kozarec vina, ki ga je oče vsak večer pil, da bi laže spal.

»Prosim, draga Nada,« je rekla Elvira nedavno, »postavi stekleničico nazaj v stensko omarico.«

Nada je vzela zamašeno stekleničico in stopila k omarici, ki je bila v enem izmed kotov sobe. Zdaj naj se zgodi, kar ji je bilo prej padlo na um. Ko je stala pred omarico, se je plaho obrnila. Nihče ni pazil nanjo. Mačeha se je pravkar sklonila k očetov in mu ponudila kozarec vina z opijem. Nada je hitro spustila stekleničico v žep in se vrnila.

»Hvala,« je rekel bolnik, ko je izpraznil kozarec, in poljubil roko Elviri, ki ga je ljubeznivo pobožala po čelu.

»Lahko noč, dragi očka!« je zašepetala Nada in ponudila očetov čelo, ki ga je s tresočimi se ustnicami poljubil.

»Lahko noč!« je rekla Nada zatem še svoji mačehi.

Spet je vzplamtel v Elvirinih očeh zagoneten blisk, vendar je mačeha smehljuje se prišla Nada za roko, jo pobožala in rekla:

»Lahko noč, drago dete. Spi dobro in ne napravi nam več takega strahu kakor sinoči, ti mala mesečnica!«

tisko pšenico (laško blago) po 165, vagonsko blago po 160 Din pariteta Novi Sad za 100 kg. Naslednji dan pa so se cen zopet okrepile.

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli volli po 4 do 4.75, poldebili po 3.50 do 4.50, plemenski volli po 3.40 do 4.50, bikli za klanje 3.50 do 4.15, klavne krave debele po 3.25 do 4.25, plemenske krave po 3 do 4 Din, krave za klobasarje po 1.80 do 2.25, molzne krave po 3 do 3.75, mlada živina po 4 do 4.50, teleta po 5 do 6.50 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so se trgovali: 5 do 6 tednov stari prasci 75 do 100, 7 do 9 tednov stari po 120 do 135, 3 do 4 mesece stari prasci po 155 do 170, 5 do 7 mesecev stari po 200 do 340, 8 do 10 mesecev stari po 390 do 500, eno leto stari po 660 do 900 Din. Svinje so se prodajale po 5 do 7 Din za kg žive teže in po 9 do 11 Din za kg mrtve teže.

Sejmi

25. aprila: Vuzenica Gorje pri Bledu (kramarski), Kostivnica;
26. aprila: Dobova pri Brežicah, Semič, Belinci, Mozelj. Oplotnica Bučka, Sv. Jurij pod Kumom (za goved), Dol pri Laškem, Grosuplje, Kozje;
27. aprila: Lukovica (kamniški srez), St. Rupert pri Krškem, Vesela gora;
28. aprila: Draškovec v Medmurju.
30. aprila: Veliki Gaber.
1. maja: Mursko Središče, Muta, Planina (črnomeljski srez), Trava, Videm-Dobrepolje, Bohinjska Bistrica (za živino), Velenje, Sv. Filip v Veračah.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s pristoje premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 23.19 do 24.06 Din;
- 1 nemško marko za 17.54 do 17.68 Din;
- 1 angleški funt šterling za 214.46 do 216.52 Din;
- 100 italijanskih lir za 229.19 do 232.27 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.32 do 43.69 Din;
- 100 francoskih frankov za 195.02 do 196.46 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 152.25 do 153.33 Din;
- Vojna škoda se je trgovala po 409 do 409.50 Din, investicijsko posojilo pa po 88 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 8 Din, nemški klirinški čeki pa po 12.12 Din.

Nada ji je odtegnila roko, kakor bi se je bila dotaknila strupena kača, in se je obrnila, da pojde iz sobe.

Zahrbtni smeh je za trenutek zaplaval okoli polnih ustnic lepe žene Elvire. Ko je Nada zaprla za seboj vrata, je obstala pri mizi z Elvirinim kozarcem vina. Z bliskovito naglico je vzela iz žepa stekleničico z opijevnim preparatom in vso tekočino zlila v kozarec. Mačeha in oče sta ji bila prejšnji večer rekla, da to uspavalno sredstvo nima nikakega duha in nikakega okusa, če ga deneš v močno vino, ki čisto zakrije okus zdravila.

Nato je Nada odhitela v svojo sobico in ugasila luč. Potem se je vrgla na posteljo in v silni razburjenosti čakala uspeha svojega napada. Ni imela namena, škodovati svoji mačehi, temveč jo le omamiti. Upala je, da bo mačeha, ko izpije vino, trdno zaspala. Ko se to zgodi, bo šla v bolniško sobo in se enkrat brez prič pogovorila z očetom.

Tresla se je pri misli, da bi mačeha morda le zavohala uspavalno sredstvo v vinu ali pa pogrešila stekleničico. Prav potihlo je odprla Nada na vrt gledajoče okno svoje sobe in vrgla prazno stekleničico skozenj, kolikor daleč je mogla. Prav tako tiho je okno spet zaprla in čakala negibno sedeča na robu postelje do polnoči. Vsako uro in celo četrt ure je slišala udarjati iz bližnjega cerkvenega zvonika.

Ko je ura v zvoniku odbila polnoč, je vstala. Poiskala je vžigalice in svečo, tiho odprla vrata in previdno stopila na hodnik. Vsa hiša je bila v mrtvaškem miru. V roki je držala svečo, da jo prižge, če bo treba. Čisto tiho in počasi se je plazila naprej. Kmalu je stala poleg skrivnostne omare, iz katere je

Drobne vesti

— Kako naraščajo nove vloge pri Mestni hranilnici ljubljanski. Dne 1. decembra l. 1936. je Mestna hranilnica ljubljanska začela z oproščanjem starih vlog. Doslej je oprostila te vloge do 10.000 Din. Skupno stanje teh vlog je znašalo 55.775.000 Din, a je bilo do 1. aprila letos dvignjenih od njih le 6.333.000 Din, to je 11.35%. Nove vloge so v istem času narasle za 16.750.000 Din, da so znašale 1. t. m. 61.177.000 Din, 15. t. m. pa že Din 64.273.000. Zaupanje vlagateljev v Mestno hranilnico ljubljansko se torej vidno vrača in vsemu našemu gospodarstvu bo v prid, da pride ta naš največji slovenski denarni zavod čim prej v položaj, da bo lahko izplačeval vse stare vloge v celoti, to je da postane popolnoma likviden.

— Občni zbor Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice, registrirane zadruge z neomejeno zavezo v Ljubljani. Dne 10. t. m. se je vršil občni zbor Kmetijske posojilnice ob obilni udeležbi zadrušnikov. Zbor je potekel mirno in sta bili sprejeti z ogromno večino glasov bilanci za leti 1934 in 1935. ter izvoljena nova uprava. Obe bilanci, ki sta aktivni in pa novizvoljena uprava, v kateri so razni ugledni gospodarstveniki, dokazujejo, da je ta stari ugledni slovenski denarni zavod, ki je tudi moral enako kakor mnogo drugih večjih denarnih zavodov zaprositi za zakonito zaščito, na najboljši poti v normalne razmere. Bilanca za leto 1935 izkazuje 160.000.000 Din vlog, ki so poleg gotovine krite še s posojili in drugimi terjatvami, nepremičninami in drugimi.

— Pri sedmih hranilnicah so vloge v februarju narasle. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah dne 28. februarja letos 1.009.914.907 dinarjev. Protij januarju so padle sorazmerno malo — za 2.7 milijona. Razveseljivo je, da so narasle v februarju vloge na hranilne knjižice pri petih hranilnicah, vloge v tekočem računu pri osmih, celotne vloge pa pri sedmih hranilnicah. Tudi število izdanih hranilnih knjižic in odprtih tekočih računov se je gibalo ugodno. Število hranilnih knjižic se je povečalo pri sedmih hranilnicah, število obstoječih tekočih računov pri sedmih, skupno število vlagateljev pa celo pri devetih hranilnicah.

— Redni občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru in vinarski kongres bosta 12. in 13. junija, in sicer prvi

prejšnji večer slišala tisto strašno vzdihovanje. Previdno je potipala okoli omare in našla naposled kljuko vrat v očetovo sobo. Vrata niso bila zaklenjena.

Če bi Nada le mogla razločevati kdo tako močno diha v sobi. Ali oče ali mačeha?

Zdajci se je tako silno prestrašila, da je kričala od strahu. Tik skoro za njo so zazveneli v noč tisti grozni glasovi. V naslednjem trenutku je zaslišala plašna glas svojega očeta, ki je glasno klical: »Elvira, Elvira!«

Nič odgovora.

»Elvira, Elvira!« je ponovno zaklical bolnik s tresočim se glasom.

Trenutek nato je stala Nada sredi sobe. Glasno očetovo klicanje in tihoča, ki je sledila klicem, sta preverila Nada, da mačeha trdno spi.

Tam v naslanjaču poleg očetove postelje je sedela. Glava ji je bila nagnjena nazaj in komaj opazljivi dihi so lahko dvigali prsa omamljene žene.

Samo bežno je Nada pogledala blede obraz sovražne ženske, nato pa je stopila k očetov. Ta je hotel nekaj glasno reči, a Nada mu je hitro položila roko na usta in pokazala na spečo ženo.

»Tiho!« je rekla. »Spi. Omamila sem jo. Morava biti previdna, ker se bo morda zdaj zdaj zbudila.«

Bilo je proti tretji uri zjutraj, ko je doktorja Jelena zbudil hišni zvonček. Hitro se je za silo oblekel in stopil k oknu, da bi vprašal, kdo potrebuje zdravniške pomoči. Spodaj na ulici je stala neka ženska in ga prosila, naj takoj pride h gospodu Smrekarju. Jelen je

v dvorani hotela Beograda, drugi pa v dvorani Okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici. V soboto 12. junija ob 19. bo seja glavnega odbora in delegatov podružnic, nato pa redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Kongres se začne v nedeljo 13. junija ob 8. Dnevni red: Peronospora in oidij (Konrad Pečovnik, profesor na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru), Obnova vinogradov (inž. Ivo Zupanič, referent za vinarstvo pri banski upravi v Ljubljani), Ravnanje z mošči in kako ohraniti vina mlada (inž. Sergij Gorjup, kmetijski svetnik in šef agrokemičnega odseka na državni kmetijski kemični poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani), Racionalizacija v vinarstvu Jugoslavije (Klotar Bouvier, veleposestnik v Gornji Radgoni, in inž. Ivo Zupanič, referent za vinarstvo pri banski upravi v Ljubljani). Sledi resolucija. Po kongresu otvoritev vinske razstave in pokušnja, združena z vinskim sejmom, ki jo priredi podružnica v Slovenski Bistrici v poslopu Okrajne hranilnice. Popoldne ogled slovitih vinogradov v Visolah, Kovači vasi, Ritoznoju in okolici Konjic. Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani, ki se bodo zanje do 8. junija prijavili pri podružnici v Slovenski Bistrici.

— Začasno ukinjenje carine na žveplo in žvepleni cvet. Finančni minister je izdal odlok o oprostitvi carine na čisto žveplo in na žveplen cvet, in sicer za dobo 6 mesecev od dneva razglasitve odloka v »Službenih novinah«. Ta odlok se ne nanaša tudi na tisto žveplo in žveplen cvet, ki je prijavljen s splošno prijavo, a še ni dvignjen iz carinarne.

DOPISI

BANJALOKA PRI KOČEVJU. V naši obmejni občini nimamo že več let nobene izprašane babice. Vsa ta opravila vršijo ženske med seboj in ni čudno, da so se zadnje čase morale nekatere matere napotiti v bolnišnico zaradi notranjih poškodb. Ako pomislimo, da je naše ljudstvo po veliki večini siromašno in da so potovanja v bolnišnico v zvezi z izdatnimi stroški, bi bilo skrajno potrebno, da občinska uprava na eni izmed prihodnjih sej sproži tudi vprašanje glede nastavitve kvalificirane babice. Mislim, da soglašajo s tem prav vsi družinski očetje in matere.

spoznal služkinjo, ki ga je bila tudi takrat pred tedni klicala k Smrekarju. Naglo se je oblekel. Začutil je, da stoji pred pomembnim dogodkom.

Da bi le ne bila Nada zbolela! Hitel je navzdol po stopnicah in vprašal služkinjo, kdo je bolan.

»Gospod Smrekar,« je rekla ženska. »Gospodična mi je naročila, da vas poiščem in privedem k njenemu očetu.«

Malo minut zatem je doktor Jelen že stal v bolniški sobi. Mogel je samo bežno pogledati Nado, ki je ob tem pogledu zardela. Bolnik je bil zelo razburjen in je pokazal na ženo, ki je nezavestna slonela v naslanjaču.

»Poglejte,« je rekel, »če ni moja žena v nevarnosti. Po neprevidnosti je zaužila preveč uspavalnega zdravila.«

Zdravnik je preiskal Elviro. »Ni nevarnosti za življenje, samo globoko nezavestna je, kar lahko traja še nekaj ur. Dobro bi bilo, če daste bolnico prenesti v kakšno sobo, kjer bi bilo okno lahko odprto. Ali mi pri prenosu lahko pomaga služkinja?«

»Ne, ne!« je odvrnil Smrekar živahno. »Služkinja ne sme ničesar vedeti. Takoj vam bom vse natančno pojasnil. Pri prenosu naj vam pomaga moja hčerka.«

Jelen in Nada sta vzdignila telo nezavestne žene in ga ponesla v bližnjo sobo, kjer sta jo položila na zofa. Nato je zdravnik odprl okno, da bi imela bolnica dovolj svežega zraka, in pokril Elviro s toplo volneno odejo tako, da ji je pustil le glavo prosto. Ko se je vrnil v bolniško sobo, je dobil Smrekarja samega brez hčerke.

»Vi ste brat najboljši prijateljice moje hčerke,« je rekel Smrekar Jeleni. »Moja

BLED. (Smrtna kosa.) V nedeljo je preminil na Bledu Hrvoj Tomec. Že pred vojno se je kot mlad hotelir uveljavil s svojim odkritim nastopom in postal je trn v peti zaradi svoje narodne zavednosti neštetim blejskim Nemcem in političnim nasprotnikom, ki so ga ovadili vojaškim oblastvom. Kot »politično nezanesljiv« je odslužil vojno in je leta 1919. hitel s četo blejskih Sokolov kot njihov starešina k Podrožici braniti našo zemljo. Vodil je tri leta županstvo zdraviliške občine in je mnogo pripomogel k hitremu razvoju Bleda. Pozneje je imel kolodvorsko restavracijo v Ljubljani, odkoder pa je šel v Zagreb, ki ga je gmotno upropastil. Zaman je iskal svoje pravice. Lansko jesen je ponovno posegel v domače življenje kot nosilec gospodarske liste. Duševno in gmotno strl je klonil pošten in značajan do poslednjega diha. Njegovi prijatelji ga ohranimo v najlepšem spominu!

IVANJKOVCI. Ni še dolgo, ko je bila na ivanjkovskem kolodvoru prav čudna predstava. Slučajno je bilo precej ljudi zbranih: prišli so po apno. Kar naenkrat je nastal dirindaj pred restavracijo. Mogočni mož je tiral manjšega po stopnicah iz restavracije in trenutek nato smo videli oba v cestnem jarku, ki je precej globok, v živahnem dvoboju. Videlo se je, kakor bi šlo za prvenstvo v rokoborbi, toda sodnik ni bil navzočen, nastopil je potem, ko je napadeni izročil zadevo sreskemu sodišču v Ormožu. Neugodno vreme, ki traja že tri tedne, nas je napravilo že povsem neobčutljive, a ta prizor je vendar spravil vse do smeha. Marsikdo se je sicer nasmehnil iz pomilovanja.

LJUTOMER. Mestna godba v Ljutomeru bo obhajala v nedeljo 2. maja 15 letnico z nastopnim sporedom. Ob 8. uri maša za žive in mrtve člane (pri kateri bo pel mladinski zbor glasbene šole), ob pol 9. uri promenadni koncert na Glavnem trgu, ob 10. uri slavnostna seja v društveni sobi, ob 15. v sokolski dvorani v spomin pokojnega skladatelja profesorja Emila Adamiča produkcija gojencev glasbene šole. Nastopijo vsi učenci: goslači, klaviristi, harmonikarji in mladinski pevski zbor. Vljudno vabi odbor vse glasbo ljubeče Ljutomerčane in okoličane.

MALA NEDELJA. Gasilska četa uprizori v nedeljo 2. maja ob pol 16. uri v Društvenem domu zelo šaljivo burko »Lesena peč«. Od blizu in daleč si bomo ogledali to veselo igro.

hčerka je pričakovala od vas pomoči. Pa tudi jaz sem jo pričakoval. Moji hčerki se je to noč naposled posrečilo priti do mene in govoriti z menoj. Samo na kratko vam bom opisal, kaj se dogaja pri nas. Moja žena in njen brat sta prav po načrtu uničevala moje zdravje, odkar me je bila zadela lahna kap, zaradi katere se ne morem prosto gibati. To vidim zdaj čisto jasno. Vso lastno voljo sta mi strla. Nisem si upal ugovarjati svoji ženi, ki postane pravcat vrag, če jo kdo razdraži. Ne bi bil varen svojega življenja, če ne bi te ženske, o kateri sem nekoč mislil, da jo ljubim, ovirala moja oporoka. Brez te oporoke bi danes najbrž že več ne živel. Ta ženska je sposobna vsega. Sicer pa sem se zase manj bal kakor za svojo hčerko. Preden sem se oženil, sem napravil oporoko, v kateri sem postavil hčerko za glavno dedično, za mojo vdovo pa sem določil letno precej visoko rento. S to oporoko moja žena seveda ni bila nikdar zadovoljna. Često me je prosila, naj jo izpremenim in zaupam nji upravo svojega premoženja. Temu sem se zmerom upiral, kajti z izpremembo oporoke bi moral odložiti zadnje orožje. Moja žena je nazadnje poklicala svojega brata na pomoč proti meni. Oba sta mi z vražjo spretnostjo ubijala vso lastno voljo, ne da bi to takoj opazil. Ko sem se pa jima hotel upreti, je bilo prepozno. Naš domači zdravnik je star norec, ki je zaljubljen v mojo ženo. Zato pleše zmerom tako, kakor mu moja žena žvižga. Napravil mi je le eno uslužnost: na pošto mi je nesel pismo, ki sem ga skrivaj s svinčnikom napisal hčerki, ko je imel moj svak stražo ob moji postelji in je pri tem zaspal. Čutim, da moja žena nekaj pripravlja proti meni. Sem pravcat jetnik

PETROVČE. (Smrtna kosa.) Redki so pri nas pogrebni sprevodi, ki bi združili toliko ljudi kakor minilo soboto, ko smo položili k večnemu počitku obče spoštovano go Pepco Teržanovo, ženo uglednega posestnika in gostilničarja g. Teržana. Smrt je iztrgala pottemu soprogu marljivo gospodinjco, otrokom skrbno mater, siromakom pa dobrotno roko. Solska mladina pod vodstvom domačega učitelstva, ki se mu je v sprevodu pridružil ta dan nadzorujoči šolski nadzornik g. Riko Pestevšek, je počastila rajno gospo kot svojo mnogoletno dobrotnico. Pogreba sta se udeležili tudi članstvo domačega Sokola in odposlanstvo domačih gasilskih čet. Pevsko društvo »Savinja« je pod vodstvom učitelja g. Pečarja zapelo svoji članici na domu in ob grobu pretresljive žalostinke. Mnogobrojni venci in številni šopki pomladnega cvetja so bili zadnji izraz hvalečnosti neštetih prijateljev in znancev, ki jim bo blaga gospa ostala vedno v najlepšem spominu.

SV. URBAN V SLOVENSKEH GORICAH. Tukajšnje Društvo kmečkih fantov in deklet je imelo v nedeljo 11. t. m. zjutraj redni občni zbor, ki je pokazal, da društvo marljivo deluje. Novi odbor sestavljajo: Zelenik Anton, predsednik; Suen Franc, podpredsednik; Rašl Janez, tajnik; Rajšp Viktor, namestnik; Braček Franc, blagajnik; odborniki: Horvat Janez, Bezjak Alojz, Reš Mirko, Murko Rudolf, Toplak Franc in Simonič Anton; nadzorna člana Veber Janez in Hrga Anton. Prepričani smo, da bomo z vztrajnim delom tudi v novem letu deležni obilo uspehov. V tem pričakovanju pozdravljamo vso zavedno kmečko mladino.

VELIKA DOLINA. Pred mesecem dni so vsi tukajšnji uradi, društva, tvornica palic, trgovci in številni zasebniki vložili na odločilno oblastvo prošnjo, da se z novo sezono uvede avtobusni promet. Zaprošili smo bansko upravo za posredovanje pri direkciji pošte zaradi vožnje od Samobora do Brežic, ker je naš del Posavja zdaj čisto odrezan od prometa, kar je velika škoda za gospodarstvo v naši občini in znatna ovira tujskemu prometu. Pred leti je sicer opravljalo avtobusni promet na progi Zagreb—Samobor—Bregana—Brežice—Novo mesto podjetje »Tapred« iz Zagreba, iz neznanih vzrokov je ukinilo vožnje. Tako nimamo zdaj nikake zveze ne s Samoborom in ne s 15 km oddaljenimi Brežicami, kjer so sedež našega sreza in drugi uradi. Direkcija pošte, ki ima en voz od Brežic do

svoje žene in svaka. Doslej nisem mogel govoriti niti s svojo hčerko. Šele danes se je moji hčerki z nasilnim sredstvom posrečilo priti do mene.«

Bolnik je izmučen umolknil in Jelen je premišljal, ali naj mu zaupa resnico. Previdno mu je začel pripovedovati in po eni uri je bolnik vedel, kaj imata njegova žena in njegov svak proti njemu v načrtu. Ker je bilo nemogoče pregovoriti Smrekarja, da bi oporoko izpremenil, sta ga hotela spraviti pod varstvo kot neprištevnega, da bi se že za časa njegovega življenja polastila uprave Smrekarjevega premoženja in tako počasi sploh vsega njegovega bogastva.

Ko je bolnik izvedel, da je baje sam predlagal zase varstvo, je izjavil, da o vsem tem ničesar ne ve. Sicer da sta mu žena in svak zmerom, kadar se je prebudil iz omotice z opijevim preparatom, dala v podpis kakšna poslovna pisanja, katera pa sta mu prej prebrala. Najbrž da sta kdaj prej tisto pisanje o varstvu podtaknila.

»Prav vesel sem, gospod doktor,« je dejal Smrekar, »da po dolgem času spet lahko govorim s poštenim človekom. Prav pomirilo me je, da sem izvedel, kake načrte kujejo proti meni. Toda kaj se bo zgodilo z menoj, ko se zbudi moja žena?«

»Vi morate,« je izjavil doktor Jelen, »takoj v kakšno zdravilišče, da vas tam ozdravijo, ker ste dobivali vse preveč opijevnega preparata, ki mu je bil primešan tudi morfij. V zdravilišču vas bodo strogo nadzorovali, če se bo predlagalo za vas varstvo. Le v zdravilišču vaši soprogi ne bo mogoče prekrizati zdravniških opazovanj

(Dalje.)

Novega mesta, naj dovoli avtobusnemu podjetniku, ki nas je zaprosil za pomoč, opravljati promet ne samo na progi Samobor—Brezice, marveč tudi enkratno vožnjo Brezice—Novo mesto in morebiti Samobor—Zagreb. Tako bi dobili naši kraji zvezo. Proga Samobor—Brezice je sama premalo prometna, da bi se katerokoli podjetje moglo le z njo vzdrževati, zato naj bi direkcija dovolila enkratno vožnjo do Novega mesta. To je želja vsega prebivalstva in vseh uradov. Tudi tujsko-prometni oziri zahtevajo zveze. Naši lepi kraji so okolica Brezic, ki so z novo uredbo razglašene za tujskoprometni kraj. Tvorica palic, mnogo obiskovani zgodovinski grad Mokrice, Čateške toplice in vedno večji dotok tujcev iz hrvatske strane kličejo po vzpostavitvi redne zveze z našimi kraji. Važna je ta zveza tudi za naše ljudstvo, ki prodaja svoje pridelke na trgih v Samoboru in Zagrebu. Prosimo odločujoče, da želji prebivalstva ustrežemo in s tem dvignemo gospodarstvo posavskih vasi.

Domače novosti

* **Peter Živković v vzhodni Srbiji.** Predsednik JNS g. P. Živković se mudi v svoji ožji domovini v vzhodni Srbiji. Ob tej priliki prireja tudi politične sestanke s pristaši stranke. Spremlja ga več poslancev JNS. V torek je bil g. Živković v Paračinu in Čupriji. V obeh krajih ga je pozdravila velika množica političnih pristašev. Beogradska »Pravda« poroča iz Paračina, da se je opoldne, ko zapuščal mesto, zbralo iz mesta in neposredne okolice preko tisoč ljudi, ki so ga z godbami spremili do kraja mesta, odkoder je z avtomobilom nadaljeval pot v Čuprijo.

* **Volitve v kmetijske zbornice.** V soboto je bila v Novem Sadu konferenca članov bano-vinskega sveta dunavske banovine. Navzoča sta bila tudi finančni minister Letica in kmetijski minister Stanković. Zadnji je govoril med drugim o kmetijskih zbornicah in napovedal, da bodo prve volitve v zbornice meseca julija.

* **Ptujska bolnišnica se bo povečala.** Že dolga leta je vprašanje gradbe prizidka ptujske bolnišnice na dnevnem redu. Po zaslugi primarija g. dr. Kuharja je slednjič prišlo do rešitve tega vprašanja. Že lani se je vršila licitacija pri tehničnem razdelku v

Mariboru, ki je pa žal ostala brezuspešna. Te dni se je vršila ponovno licitacija za delno izvršitev načrta prizidka bolnišnice. Celotni stroški prizidka bodo znašali okoli 300.000 Din. Prva gradbena dela, ki se bodo začela najbrže že ta mesec, pa bodo stala 190.000 Din. Novi del zgradbe bo služil v glavnem za pisarne, preiskovalno sobo in prostore za lekarno, a v prvem nadstropju bodo operacijska dvorana in rentgenski prostori. Zgradba tega prizidka bo le delno olajšala stisko v bolnišnici.

* **Oproščeni carinski uradniki.** Pred štirimi leti je prišla v Kotoribi na dan carinska zadeva, v katero naj bi bilo zapletenih več carinskih uradnikov, in sicer zaradi tihotapstva preprog. Službo so izgubili takrat carinski uradnik Franjo Urbas, Alojzij Urbič, Janko Zrimšek in Franjo Vidic, vsi uslužbeni pri carinarnici v Kotoribi, in carinski spediter iz Čakovca Ludvik Schlesinger. Poleg tega sta bila kot glavna krivca obtožena tudi Ladislav Alkalaj iz Beograda in David Bonač iz Splita. Sodišče v Čakovcu se sicer ni moglo prepričati o krivdi obtožencev, vendar so pa izgubili službo. Zdaj po štirih letih pa je državni svet oprostil vse obtožence.

* **Petovia je odpustila delavstvo.** Petovia, tvornica čevljev v Ptuj, je ustavila obrat. Delavstvo je bilo odpuščeno 15. t. m., med tem ko uradništvo še ostane do konca junija. Za družine odpuščenih delavcev nastopijo hudi časi, ker dela ni mogoče dobiti drugje. Govori se, da bo podjetje sploh likvidiralo. Baje obstoji možnost, da bi tvornica prišla v druge roke, kar bi bila rešitev za vse uslužbeno osebo.

* **Tvornica radijskih aparatov.** Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo za trgovino in industrijo odobrilo holandski tvrdki Philips zgradbo tovarne za izdelovanje radijskih aparatov. Tovarna bo zgrajena v Pančevu.

* **Prve češnje po 60 Din kilogram.** Te dni so prispele na sadni trg v Ljubljani prve letošnje češnje. Ni jih mnogo, a ne bodo tako hitro pošle. Kupite jih lahko, če se hočete pobahati, po 60 Din kilogram.

* **Osel zadel glavni dobitek.** Četrtno glavnega dobitka v prvem razredu tekočega kola državne razredne loterije je zadel te dni neki osel iz Jagodine. Trije kmetje so skupaj na sejmu kupili starega osla, da jim je vozil led za kavarne. V vselem razpoloženju pa so se vsi trije lastniki in z njimi tudi kavarar zmenili, da bodo kupili četrtno srečke. Ker so bili štirje, so sklenili, da se srečka ne

bo glasila na nobeno njihovo ime, pač pa na ime njihovega osla. In res, osel je zadel 50.000 Din. Ko so denar dobili, so oslu privoščili nekaj sladkorja in kozarec vina.

* **Vas Podkraj pri Zagorju se spet pogreza.** Svoječasno so prebivalci v vasi Podkraju nad Zagorjem vložili proti Trboveljski premogokopni družbi tožbo za odškodnino. Vas stoji na pobočju hriba Malega vrha in je na področju rudniškega revirja v Kisovcu. Zaradi izkopavanja premoga se je ponekod zemlja začela sesedati, kar je povzročalo rušenje hiš in s tem nevarnost bivanja v teh hišah. Za novembra lanskega leta razpisana razprava pred okrožnim sodiščem pa se ni vršila, ker so pogajanja med obema strankama dovedla do uspeha. Trboveljska premogokopna družba se je obvezala plačati sedmim posestnikom 307.000 Din in poravnati tudi vse pravne stroške. Nekaterim bi ostal poleg tega še užitek zemljišč do smrti, drugim pa po dogovoru. Družba je pravkar zaključevala izplačila posameznikom, ko se je ponovno začela na tem kraju sesedati zemlja. Brvarjev kozolec dvojnik se je zaradi tega podrli. Tudi Brvarjeva hiša, hlev in kašča so začeli pokati. Enaka nezgoda je zadela posestnico Drganovo. V Podkraju je bilo že pred leti zaradi sesedanja zemlje uničenih več domačij. Spodaj pod Brvarjem se je podrlo gospodarsko poslopje rudniškemu pazniku v pokoju Ivanu Kalšku. Že prej se mu je bila zrušila hišica. Nesreče se boje tudi posestniki, ki imajo svoje domačije v bližini. Prav tako je nevarno, da se zruši cesta, ki drži v St. Lambert. Začasno bivata v vasi zdaj le še posestnika Suša in Grčar, a bosta morala najbrže tudi ta dva kmalu zapustiti domačiji.

* **Legar v Črni.** Prebivalstvo v Črni je zelo vznemirjeno. V kraju se je pojavil legar (tifus) in je obolelo že več oseb, ki so jih prepeljali v bolnišnico. Bolezen se je začela med tamkajšnjimi cigani.

* **V smrt.** Nedavno je skočil v Muro pri Murskem Središču orožniški kaplar Janko Ivančič, star 30 let. Služil je v Turnišču. Vse kaže, da je šel Ivančič v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

* **Nočni požar v Juršovcih.** Nedavno ponoči je v poslopju posestnika Krampergarja Janca v Juršovcih nastal požar. Z zgradbo so zgorale tudi ena krava, ena svinja in okoli deset kokoši. V zgradbi so stanovali viničar-ka Kojceva Ivana in njena dva brata. Vsi trije so se komaj rešili iz plamenov.

Anton Ingolič:

Kako je Mihov Jok postal pravi zakonski mož

1.

Ce so hoteli Brezovčani podražiti kakšno dekle, ki ni bilo posebno lepo, so dejali: »No, za Mihovega Joka bo že dobro!« S tem pa niso mislili samo na Jokovo postavo, ki je res bila takšna, da ga nobeno dekle ni pogledalo s posebnim užitkom, marveč še mnogo bolj na Jokov značaj. Jok je namreč živel s svojo materjo na robu brezovskega gozda in se ni brigal za ničesar drugega kakor za materino hišo in precej obsežno posestvo in za mežnarsko službo, ki jo je opravljal z največjo gorečnostjo v domači cerkvi. Nikoli ni bilo slišati, da bi zavriskal ali zapel prešerno fantovsko pesem, nikoli ga tudi ni bilo videti v gostilni; sploh tam ga ni bilo, kjer so se zbirali mladi ljudje, peli in celo plesali. Stara Gabova Liza je nekoč dejala: »Mihov Jok si pač misli, da je povsod v cerkvi!« Res, če je šel na polje s koso na rami, je stopal prav tako ponižno, kakor če je odhajal s kajfežem prižigat sveče k glavnemu oltarju. — Postave je bil bolj majhne, v pleča pa izredno širok, tako da mu je bilo komaj videti sicer veliko glavo; tudi nekoliko grbast je bil.

Živel je sploh tako, da ni bilo čudno, če so ga stare ženske kar na glas blagrovale: »Poglejte ga, Mihovega, to vam je živ svetnik!« Marsikatera mati ga je stavljala svojim otrokom v zgled, čeprav si na tihem nobena ni želela, da bi bil njen otrok takšen, kakršen je bil Jok. Celo njegova mati ni bila zadovoljna z njim. Posebno, ko je prišla v leta

in je vedno bolj čutila, da je potrebna pri hiši mlada ženska roka. Večkrat mu je omenjala o tem, toda Jok je vselej tako zardel, da si mati spet dolgo ni več upala napeljati besedo na to reč.

Tako je minilo več let. Mati je ostarela, Joku pa je že tudi bilo blizu trideset. Toda na njem skoraj ni bilo opaziti spremembe: zrasel ni, mogoče se je malce zredil, svoje delo pa je opravljal še vedno s prav takšno vnemo kakor nekoč: skrbel je za posestvo, poleg tega pa zahajal vsako jutro k maši, zvonil, prižigal sveče, pomagal gospodu župniku pri oblačenju in opravljal še druge posle v cerkvi. Že je Gabova Liza napravila čezenj križ: »Z Jokom je že konec. Če se doslej ni, se tudi odslej ne bo!«

Toda prav v tem času bi lahko dekleta povedala, kako se je pri prižiganju sveč na stranskem oltarju skrivaj oziral na dekleta, ki so klečala pred oltarjem. Sprva se ni nobena brigala za njegove poglede, ker je mislila, da se je pač slučajno ozrl. Toda ko je Jok postajal vedno vztrajnejši, so se dekleta kmalu jela spogledavati in nasmihati.

Najbolj pa jih je zabavalo, ker so se Jokeve oči ustavljale najpogostejše na Meškovi Lenčki, ki je veljala za najlepšo na Brezovcih. Kmalu se je o tem razvedelo in Gabova Liza je dejala: »Saj sem rekla, nobeden temu ne uide, tudi Jok ne bo!« Meškova Lenčka se je sprva zelo jezila, naposled pa je spoznala, da to vendar ni kar tako, če je premotila celo Mihovega Joka. Sramežljivo je za-

rdevala ob njegovih pogledih, če je le mogla, se je naskrivaj (a tako, da je Jok videl) ozirala nanj in sploh iskala prilike, da sta se mogla videti.

Jok sicer ni pričel vriskati, tudi ne zahajati v gostilno, vendar pa so vsi spoznali, kako se je izpremenil. Saj se mu je bralo kar z obraza, da je s svojimi mislimi drugod, pa naj je kosil pod hišo ali pobiral po cerkvi. Kar prečesto se je dogajalo, da je po četrte ure prižigal sveče in nazadnje še niso gorele, tudi ogenj za kadilo mu je ugasnil prav tedaj, ko je kadilnico prinesel pred oltar. Župnik, blag in dobrodušen mož, se je čudil, tudi zagodrnjal je, a žal besede še ni izpregovoril. Jok pa je vedno bolj mislil na Lenčko, že si je predstavljal, kako bo gospodinjala v njegovi hiši. V ta namen je pobelil hišo zunaj in znotraj, popravil plotove in si naročil novo obleko. Toda z Lenčko še ni spregovoril. Sploh ni vedel, kako naj začne. Večkrat sta se sicer srečala kje med njivami in Lenčka ga je pogledala, da se mu je kar zatemnilo pred očmi. Čeprav si je za takšne primere že vnaprej izmislil prve besede, jih ob Lenčkinem pogledu vendar ni mogel izgovoriti.

Odlašal je in odlašal. Že se je bližal konec predpusta, zato je postajal vedno bolj nestrpen. Slednjič mu je mati pomagala iz zadrege. Sporočila je Lenčki, da bo prišel tistega in tistega dne k nji in ji odkril srce. Jok se je res odpravil dogovorjenega večera na svoje prvo vasovanje. A nič kaj lahko mu ni bilo pri sreči že med potjo, še tesneje pa mu je postalo pod njenim oknom. Vendar se je naposled ojunatil in potrkal. Dolgo je čakal. Potrkal je še enkrat in zašepetal z najmilejšim glasom, ki ga je premogel: »Lenčka,

* **Smrtna nesreča slovenskega splavarja.** Te dni je vozil splav po Savi mladi Alojzij Tevž iz Zgornjih Kraš pri Smartnem ob Dreti v spremstvu starega splavarja Štrulja. Bila sta namenjena v Brežice. Pri mostu mesta Krškega je udaril splav v mostnico in sta pri trčenju padla oba splavarja v deročo Savo. Starejši splavar se je k sreči mogel prijeti za splav in se je tako rešil, kar pa Tevžu ni bilo mogoče. Pri padcu s splava je Tevž močno zadrl ob mostnico in izginil v deročih valovih. Očeta, ki je tudi vodil splav po Savi, je žalostna vest o sinovi nesreči dohitela v Brežicah. Ves obupan se je oče pripeljal z vlakom v Krško. Ker pa trupla še niso našli, se je odpeljal domov.

* **Neki hrib v bližini Strigove se z drevjem vred pomika proti cesti.** V bližini Strigove se je ob novi cesti iz Strigove v Ljutomer zrušil zaradi velikega deževja hrib, ki je skoro podrlo močno betonsko škarpno. Zemlja je zasula tudi cesto, a so zdaj plaz že odstranili, da je mogoč promet.

* **Na grobu si je vzel življenje.** Nedavno je šel na Ljutomersko pokopališče bivši trgovec g. Franc Repič iz Ljutomer. Na pokopališču si je prižgal na nekem grobu svečo in se ustrelil v srce. Samomor je izvršil očitno v trenutku duševne zmedenosti. Pokojnik je bil znan v Ljutomeru kot dober človek in je bil priljubljen. Bodi mu blag spomin!

* **S strelom si je končal življenje.** V Hotinji vasi pri Slivnici so našli na cesti mrtvega 23-letnega posestnikovega sina Janeza Plečka. V rokah je imel samokres, iz katerega si je pognal kroglo naravnost v srce. Kaj je mladenci gnalo v smrt, ni znano.

* **Mrtvec na železniški progi.** Na mostu pri postaji Prevaljah-Holmcu je vlak povozil 26-letnega Franca Haleja, ki se je v samomirnem namenu vrغل pod kolesje vlaka.

* **Poslednja žrtev izpod Storičja odkopana.** Prejšnji četrtek so izkopali izpod plazu na Storičju poslednjo, deveto žrtev nesreče, ki se je pripetila na veliki ponedeljek. Poslednja žrtev je Vili Plajbes, delavec pri podjetju »Runo«. Truplo so že prepeljali v tržiški občinski dom, kjer so ga položili na mrtvaški oder in odkoder se je vršil pogreb.

* **Smrt v Savinji.** V nedeljo je padel z brvi, ki drži iz mesta Celja v park, v Savinjo upokojeni sluga Prve hrvatske štedionice Filač. Narasla Savinja ga je zanesla do Kapucinskega mostu, kjer so ga potegnili na suho, pa je bil že mrtev.

odpril. Teda se je okno narahlo odprlo in zalilal je nežen glas: »Jok, ali si ti?« Zdaj se je odprl in jel je razkrivati svoje skrivne misli in želje, a v okno si še ni upal pogledati. Ko pa je premagal zadnjo bojazen in se ozrl navzgor, je zagledal pri oknu brezobno Gabovo Lizo. V tistem trenutku pa se je usula odnekod gruča brezovskih fantov in deklet, obkolili so presenečenega Joka in se mu začeli na ves glas smeјati. Najglasnejša med njimi pa je bila Lenčka.

To je bilo prvo in tudi zadnje Jokovo vasovanje. Zdaj je res opravil z ženskami! Odslej je hodil še ponižneje in celo nekoliko bolj sklonjen k tlom. V obrazu mu je ležala posebna trpkost tako dolgo, dokler ni poromal na božjo pot in se od tam vrnil z jasnejšim pogledom. Gabova Liza je razsodila: »Zdaj je menda za vselej ozdravel!« Tudi drugi ljudje so čutili, da se je moralo z njim nekaj zgoditi. In njegova mati je vedela, da je na božji poti napravil zaobljubo, da se ne bo nikoli oženil in da sploh ne bo imel nikakih opravkov z ženskami.

2.

Kmalu po njegovem nenavadnem vasovanju in še po bolj nenavadni zaobljubi mu je umrla mati, ki mu je še na smrtni postelji dejala, da je zanj res najbolje, če ostane kar sam. Jok je odslej mislil še manj na to, da bi se kdaj oženil. Čemu neki? Kuhal je tako že prej sam, tudi krave molzel, svinje pital, sploh je opravljal vsa ženska dela.

Toda drugi ljudje so mislili drugače. Če so prej dekleta tako malo mislila na Joka, je bila temu bolj kriva jezljiva in prepirljiva mati kakor on sam. Zdaj po materini smrti pa

* **Samomor Slovenca v Beogradu.** V hotelu Wilsonu v Beogradu se je obesil ščetkar Jože Srebrnjak iz Slovenije. Zapustil ni nobenega poslovnega pisma. Najbrž je obupal nad življenjem zaradi hudih gmotnih razmer.

* **Strelna udarila v cerkev na Gori Oljki.** V soboto so se zbrali oblaki nad Celjem in Savinjsko dolino. Začelo je grmeti in padala je tudi toča. Med nevihti pa je strelna udarila dvakrat v cerkev na Gori Oljki. Ker je bil strelovod pokvarjen, je bil poškodovan zvonik in je v cerkvi pobilo vse šipe.

* **Zrtev strele v Vrhopolju.** Poročali smo že, da je na Vrhopolju udarila strelna v 24-letnega posestnikovega sina Franca Debevca. Zdravnik g. dr. Pucelj se je zelo prizadeval, da bi ga obudil k življenju, a je bilo vse zaman. Bil je edini sin Debevčeve družine in bi bil kmalu prevzel domače posestvo. Blag mu spomin!

* **Mostovi se podirajo.** Po zadnjem deževju so mnogi potoki in ptujskem srezu prestopili bregove in poplavlili polja. Največjo škodo ob takih poplavih napravi potok Pesnica. Močan vodni pritisk je na občinski cesti v Osluševcih podrkl kar dva železobetonska mostička, zgrajena šele leta 1933. Kdo bo mostove spet zgradil, je še vprašanje, ker občina nima denarja. Vsekakor bo morala priskočiti na pomoč banska uprava.

* **Ves dan je ležal z zlomljeno nogo.** Delavec Peter Volkner iz Markovcev je bil zaposlen na Dravi s prevažanjem materiala. Ko je stopil na obrežju iz čolna, je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Mož je bil izgubil že v mladih letih dar govora in tako ni mogel priklatic ljudi na pomoč. Ležal je ves dan, proti večeru so ga pa našli in odpeljali v bolnišnico.

* **Požar.** Nedavno ponoči je zgorela v Vololah, občina Juršinci, vinčarija posestnika Franca Glazerja iz Studencev. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen in so orožniki nekega osumljenca že aretirali.

* **Mlad podnarednik in njegova izvoljenka sta šla prostovoljno v smrt.** Podnarednik Ivan Lambert, ki je služil v kolesarskem bataljonu I. planinskega polka, je v ponedeljek zvečer kakor po navadi obiskal 23-letno Franciško Hribarjevo, ki je bila po poklicu kuharica in je stanovala pri svojih starših na Smartinski cesti v Ljubljani. Na njenem domu sta se pomudila le kratek čas, nato pa sta se napotila proti borštom sredi Ljubljanskega polja. Pozno ponoči sta sredi gozdne samotne padla dva strela. Prvi oddan iz vojaške pu-

še, je zadel Hribarjevo v pleča. Drugi, oddan iz samokresa, pa je smrtno ranil Lamberta v čelo nad levim očesom. V samoti sta samomorilca izkrevavala in šele drugega dne dopoldne je njuni trupli našel neki delavec, ki je prišel mimo. O žalostni najdbi je bila takoj obveščena orožniška postaja v Vevčah. Mrtvega Lamberta so prepeljali v vojaško bolnišnico, da ga položijo na oder, njegovo nesrečno zaročenko pa k Devici Mariji v Polju.

* **Dva požara v okolici Ljubljane.** Nedavno ponoči je na Rudniku nastal ogenj v kozolcu posestnika Usenika. Na pomoč so prihiteli rudniki, barjanski in laverški gasilci. Naslednjo noč pa je gorelo v Hauptmanci. V plamenih je bil skedenj posestnika Slapšaka. Oškodovani posestnik in sosedje domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Požar v Juljski krajini.** V Prvačini je nastal ogenj v gospodarskem poslopju Josipa Prevška. Ves trud, da bi požar pogasili, je bil zaman. Poslopje Ivana Bezeta, ki je v bližini Prevškovega, so že tudi začeli lizati plameni, a so po velikem trudu le rešili zgradbo. V Savanji je gorelo pri Mariji Kovačičevi. Aretirali so lastnico, ki je osumljena, da je sama zažgala zaradi visoke zavarovalnine.

* **Samomor z ekrazitom.** Na nenavaden način je izvršil nedavno noč samomor Pavel Verničnik zaposlen pri regulaciji reke Zile na Koroškem. Usodnega dne je prišel v Št. Mohor, kjer je prevzel 40 kg ekrazita, ki so ga uporabljali za razstreljevanje skal v strugi Zvečer je še poplaval po raznih gostinah, nato pa je krenil proti reki. Na osamljenem mestu je izkopal jamico, položil vanjo vseh 40 kg ekrazita, pritrdil vžigalno vrstico, se vlegel na razstreljivo in zažgal. Nastala je strahovita eksplozija, ki so jo čuli 10 km daleč. V okolici 6 km so na hišah popokale vse šipe. Ljudje so sprva mislili, da je nastal potres. Od eksplozije je zažarelo nebo za trenutek tako svetlo kakor ob najlepšem solnčnem dnevu. Ko so gasilci v mnenju, da gre za kako nesrečo, prihiteli na kraj eksplozije, so našli samo več metrov globoko in široko jamo. o samomorilcu pa ni ostala niti sled. Razneslo ga je na drobne kosce. Kaj ga je napotilo, da je na tako strašen način izvršil samomor, ni znano.

* **Trgovino so oplenili.** Neznani tatovi, najbrže cigani, so vdrli v trgovino Ivana Koržeta v Cirkovcah in odnesli raznega blaga v vrednosti preko 10.000 dinarjev.

ni sodi ni bilo pometeno, sploh je bilo vse narobe.

Jok se je sprva branil, češ da ni treba in da je zanj dobro, kakor je, naposled pa se je kar mirno vdal.

Nato je še večkrat prišla »mimogrede« (kakor je dejala) in venomer napetjevala pogovor na to, da je Joku potrebna ženska roka. Toda Jok je ostal, kar se te reči tiče, pri svojem. Sicer pa tudi ni slutil, kam méri Kobanovka, čeprav so vedeli to vsi Brezovci in še nekaj far naokoli.

Ko pa je naposled le spoznal, da sam vsega ne zmore, si je dobil pastirja.

Gabova Liza pa se je ponorčevala iz Kobanovke:

»Si mislila, da ga boš? Pa je on tebe: tri mesece mu ni bilo treba plačevati ne hlapca ne dekleta.«

A zgodilo se je nekaj še bolj nenavadnega: lepega jutra sta prišli k maši Liza in Mica. Jok ju sicer ni opazil, a opazili so ju drugi. Čez nekaj dni pa ju je opazil tudi on, ko je pogrnil obhajilno mizico in sta obe hkratu pristopili k obhajilu. Mica je celo pokleknila prav blizu njega. To se je ponavljalo jutro za jutrom; in Jok se ju je tako navadil, da se mu je kar čudno zdelo, če ju ni bilo. Tudi je včasih med potjo spregovoril z Mico ali Lizo, vendar pa samo o rečeh, ki so se tikale zemlje ali cerkve. Kmalu je spoznal, da sta najpobožnejši dekleti pod zvonom sv. Martina in zelo ju je čislal. Ko se je pozneje dogodilo, da se je — kakor prej mati — oglašila pri njem Mica ali Liza (obe hkratu se nista nikoli), se mu to ni zdelo nič čudnega in ga ni niti najmanj vznemirjalo.

Ker Jok ni odgovoril, je pristavila določeneje:

»Mislim, kako boš brez ženske?«

Jok je pogledal po travnikih okoli sebe in se nasmehnil:

»Ne bo sile, mati.«

Več ni spravila tistega jutra iz njega.

Kmalu nato je začela redno hoditi tudi ob delavnikih k maši, kar se prej nikoli ni dogajalo. Neprestano je iskala prilike, da spregovori z njim kako besedo in ga vpraša, kako je doma. Potem je nekoč prišla pred mašo k njemu na dom.

»Dolgo je še do maše, pa sem se oglašila,« je dejala in se kar lotila dela. Tega pa je bilo toliko, da sploh do besede ni mogla priti. Lenci niso bili umiti že od bogve kdaj, v edi-

* **Tatvine v trgovini pred sodiščem.** Pred malim senatom v Mariboru se je vršila razprava zaradi velikih tatvin, ki so se izvršile lani v Škofovi trgovini na Aleksandrovi cesti v Mariboru. Sprito obtožbe, da so odnesli blaga za skoro 37.000 dinarjev, so se morali zagovarjati 54letni delavec Ferdinand Raner, njegova žena Pavla in prodajalka Angela Zagorškova. Obtožnica je Ranerju očitala, da je nagovarjal učenca pri trgovcu Škofu k tatvini in da je ukradene predmete prodajal raznim strankam pri Sv. Petru in drugod. Ferdinand Raner je bil obsojen na 13 mesecev robije. Pavla Ranerjeva na šest mesecev strogega zapora pogojno za dobo petih let, Angela pa na en mesec zapora, pogojno za dobo treh let.

* **Oče je zabodel sina.** Pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah so bili v vinogradu posestnika Rojsa zaposleni viničarji, ki so po končanem delu šli v neko gostilno, kjer so se opijali. Med viničarji je nastalo prerekanje, ki se je končalo s pretepom, v teku katerega je 66letni viničar Jožef Verčič zabodel z nožem svojega 39letnega sina Jožefa v desno ramo. Sin se je zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi nezavesten.

* **Lopovi so opustošili vinograd.** Posestniku Skrabutu Vinku v Zgornji Polskavi so neznani zlikovci porezali preko 40 vinskih trt in razbili okna na verandi stanovanjske hiše. Orožniki iščejo siroveže.

* **V pijanosti je ubil brata.** Pred malim senatom celjskega sodišča se je zagovarjal Vreš Ivan, 22 letni posestnikov sin iz Zahrenberca pri Rogatcu, ker je marca letos prerezal z nožem vrat svojemu bratu Antonu, ki je zaradi hude rane izkrevavel. Ivan Vreš je svoje strašno dejanje priznal. Povedal je, da je kopal poleg drugih delavcev v vinogradu posestnika Polajnarja Matevža. Njegov tri leta mlajši brat pa je kopal v sosednem vinogradu, a zvečer so se vsi skupaj vračali domov. Ivan Vreš je bil precej vinjen. Med potjo ga je nekdo napadel, kar ga je strašno razjezilo. Med tem pa je prišel k njemu njegov brat Anton, ga zgrabil in vrgel ob tla. Obdolženec se je hitro pobral, potegnil iz žepa nož in brata vsekal z nožem v vrat. Sodišče je obsodilo Ivana Vreša na tri leta robije in triletno izgubo častnih pravic.

* **Ne shranjujte denarja v cunjah.** 85-letni vdovi Elizabeti Petrovičevi je iz kuhinjske omare v njenem stanovanju v Taborski ulici št. 11 v Mariboru izginilo 200 dinarjev. Neznani tatovi so ji zraven tega odnesli tudi

1000 dinarjev v gotovini in dve hranilni knjižici, skriti med cunjami na podstrešju.

* **Velike tatvine v Mariboru.** Veliko razburjenje je zbudila v Mariboru vest o odkritju velikih tatvin v Nabavljalni zadrugi železniških uslužbencev na Frankopanovi cesti. Tatvine segajo že več let nazaj in gre za škodo do 150.000 Din. V zvezi s tem so bile izvršene tudi množestvilne hišne preiskave na Teznem, v Studencih in na Pobrežju. Zaradi podanega suma je bilo aretiranih več ljudi.

* **Bivši mojster poglavar tatinske tolpe.** Ljubljanska policija je aretirala 30-letnega Jožefa Ferjančiča, bivšega pekovskega mojstra, ki je po rodu iz Podsrede in je imel svojo obrt v Mostah. Že pred leti pa se je začel ukvarjati s tatinskim poslom. Vlomilska tolpa, ki je bila zadnji čas tako marljivo na delu po vsej ljubljanski okolici, je bila pod vodstvom Jožefa Ferjančiča. Člani njegove družbe so med drugim vlomili v cerkev v Kosezah, odkoder je izginila monštranca s kelihom, pa še nekaj druge srebrnine in drobiža, in v Trobčevo gostilno v St. Vidu. Kradli pa so tudi po vaseh pod Šmarno goro, Mostah, Fužinah, Šiški, Dolnicah in Podutikom.

* **Zločin ali nesreča.** Nedavno so železničarji na poti od Rajhenburga proti Vidmu opazili v Savi truplo neznane utopljenke. Truplo so potem spravili na breg. Utopljenka je močna ženska, visoka 180 cm, polnih lic, črnih las. Oblečena je v temnomodro plaščno obleko iz kotelne, ki je ob pasu prevezana z vzorčastim trakom. Pokojnica je stara kakih 30 let in je kmetskega ali delavskega rodu in je v vodi ležala teden do 14 dni. Posebno pozornost so zbudile izredno hude poškodbe, ki jih ima utopljenka na glavi. Najbrž je postala žrtev zločina.

* **Četr milijona je poneveril.** Domžalsko orožništvo je prijelo 37-letnega Ivana Cedilnika z Rodice pri Domžalah, blagajnika in knjigovodjo podjetja »Universale« v Domžalah. Cedilnik je v teku let poneveril okoli 250 tisoč Din in morda celo več. Cedilnik noče priznati, kam je denar spravil. Orožniki so ga oddali sodišču v Kamniku, kjer se preiskava proti njemu nadaljuje.

* **Dosmrtna ječa za Adlerja potrjena.** Apelacijsko sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo proti Karlu Adlerju, ki je novembra lani v St. Ilju pri Mariboru ubil in oropal poštnega sluga Ludvika Žunka in bil obsojen na dosmrtno ječo.

* **Enoletnega fantka je pustila v gozdu.** Nedavno se je pojavila v Mislinju mlajša žen-

ška, ki je nosila v naročju leto dni starega fantka in ga ponujala raznim ljudem za svojega. Ljudje pa so malčeka odklanjali. Nato se je ženska napotila v Malo Mislinjo, pa je tudi tam morala brez uspeha oditi. Šla je potem skozi gozd posestnika Franca Planička in otročička pustila v grmovju. Ko se je vračala sama brez otroka, se je ljudem to zdelo sumljivo. Hitro so obvestili o tem mislinjske orožnike, ki so žensko dohiteli. Povedala jim je odkrito, da je otroka odložila v gozdu, in je šla potem z njimi nazaj do mesta, kjer je bil jokajoči fantek. Otroka je začasno zdaj vzela k sebi posestnik Karol Kričej. Ženska je povedala, da se piše Marija Goričanova. Stara je 27 let in doma od Sv. Janža na Vinski gori.

* **Domač hlapec požigalec.** Pri Antonu Müllerju, vinskem trgovcu in gostilničarju v Stobu je bil zaposlen 28-letni hlapec Martin Esih. Ta je 8. t. m. okopal zemljo na vrtu svojega gospodarja. Pozneje je pripovedoval gospodarju, da ga je pri tem delu zmotil tujec in ga vprašal, ali je kaj gasil na Škrjančevem pri Radomljah in v Bišah pri Ihanu. Večer poprej je namreč tam gorelo Esih je odgovoril, da ni pomagal gasiti. Po njegovem pripovedanju pa se je tujec zakrohotal in dejal, da bo drevo gorelo v Domžalah. Esih tega svojemu gospodarju ni sporočil takoj, temveč šele opoldne pri kosilu. G. Müller je seveda takoj odredil stražo in opozoril tudi sosedo na nevarnost. Zvečer so pri Müllerju res opazili v skednju med steljo gorečo svečo. Orožniki so iskali požigalca in ga naposled našli v osebi hlapca Martina Esiha samega, ki si je povest o tujem požigalcu izmislil, da bi laže zanetil skedenj svojega gospodarja. Orožniki so odgnali požigalca v sodne zapore v Kamniku.

* **Namesto k vojakom v smrt.** V noči na soboto so neki fantje na Ljubenski gori jemali slovo od svojega fantovanja. Drugi dan bi namreč morali k vojakom. Med njimi je bil tudi 23-letni Primc Jože iz Velikega Podljudna. Pili so in se kmalu spopadli. V pretepu je nekdo udaril Primca s kolom po glavi. Za dobljenimi ranami je Primc že drugi dan umrl.

* **Draginja narašča.** Kljub temu, da so vsi tovarnarji podražili svoje izdelke za 10 do 25 odstotkov, prodaja STERMECKI v CELJU sedanjo zalogo po starih cenah. Pridite kupit, oziroma naročite hitro, da ne zamudite te ugodne prilike.

Mesec je minil za mesecem, a Mica in Liza sta bili še prav tam kakor v začetku. Kobanovka je postajala že nestrpna; posebno jo je jezilo, ker je med tem časom izgubila že marsikakšno priložnost za svoji hčeri. Spoznala je, da z Jokom res ne bo nič. Zato lepega jutra ni bilo k maši več niti Mice niti Lize. Jok se je sicer začudil, pa nič več. Mirno kakor prej je živel v svoji koči, opravljal s pastirjem živino, vsak prosti čas pa je žrtvoval cerkvi.

Zgodilo pa se je, da ga je župnik nekega zimskega popoldneva poslal k sosednemu župniku. Tam se je toliko časa zamudil, da se je vračal pozno ponoči domov. Navadno je hodil tiho, tega večera pa mu je dajalo vino toliko poguma, da si je zdaj pa zdaj zavriskal. Dospel je prav nad Kobanovkino hišo, ko ga je nenadoma obkolila gruča fantov.

»Glejte, Mihov Jok je! Spet je hodil vasovat! Zanj ni v Brezovcih dovolj lepega dekleta, k nam si je prišel ponjo! Čakaj, ti bomo že dali naših deklet!« so vse vprek kričali. Eden izmed njih je že skočil v gozd, drugi pa je segel v žep.

Jok se je nekaj časa začuden oziral okoli sebe in jim dopovedoval, kje je bil, toda ko je spoznal, da fantje ne poznajo šale, jo je ucvril po hribu navzdol. Fantje so drli ka njim. Kam, se je Jok v strahu izpraševal. Do doma je predalet, edina rešitev je Kobanovkina koča! Komaj se je tega jasno zavedel, že je planil h koči, zakričal skozi okno, naj mu odpro, in že je bil v prostorni prednji sobi.

Fantje so še nekaj časa kričali okoli okna, nato so se pa razgubili. Jok je sedel prestrašen na stol, ki mu ga je ponudila Kobanovka

in ni mogel spraviti besede iz sebe. Kobanovka pa ni mogla skriti tihega veselja.

Ko se je Jok čez čas hotel odpraviti domov, ga je Kobanovka zadržala:

»Za božjo voljo, Jok, zdaj vendar ne boš hodil domov. Gotovo te čakajo spodaj v klanču. Veš, da se bojim zate. Kar pri nas spi!«

In dala mu je svečo, ga odvedla skozi vežo, potisnila v zadnjo izbo ter odšla.

Jok je sedel nekaj časa na stolu ob vratih, nato se pa začel ozirati okoli sebe. Tedaj pa je z grozo opazil v izbi dve postelji in na eni Lizo, na drugi pa Mico. Kar zona ga je obšla; roka mu je začela tako drhteti, da je sveča zatrepetala in je hotela vsak čas ugasniti. Bil je tako zmeden, da ni mogel storiti drugega kakor sedeti s svečo v rokah in strmeti predse.

»Kar s svečo si prišel?« ga je smeje se nagovorila Mica, ki je bedela že ob njegovem prihodu. Dvignila se je v postelji, se uprla na komolec in tako pogledala Joka, da ga je obšla mrzlica.

V tem se je prebudila še Liza; široko je odprla oči in se začudila:

»Jok, ti si prišel?«

Toda Jok ni ne odgovoril, tudi gani se ni s svojega mesta. Čez čas se je sicer spomnil, da je edina rešitev zanj, če pobegne, toda nekaj nerazumljivega ga je priklepalo tako trdno na stol, da se ni niti gani. Mica in Liza sta sicer poskušali začeti pogovor; Mica, starejša in tudi zgovornejša, je sedla celo k njemu, toda Jok ni dal glasu od sebe. Samo čakal je, da se čimprej zdani. Mico je končno zazebló in se je vrnila v posteljo ter

kmalu zaspala, za njo pa še Liza. Jok pa je strmel v svečo, dokler ni dogorela, nato pa poslušal neenakomerno dihanje obeh sester. Tudi zadrževal je nekoliko, vendar pa se je takoj ob prvem svitu prebudil. Vstal je, da se odpravi in gre zvonit jutrnico. A Mica ga je slišala in takoj skočila iz postelje:

»Čakaj, Jok, grem s teboj. Imam opravke v vasi!«

Jok jo je nerad počakal; tako sta šla počasi proti cerkvi. Nesreča pa je hotela, da ju je nekaj korakov od hiše srečala Gabova Liza. Sprva od začudenja ni mogla niti spregovoriti; šele ko sta bila mimo, je zamajala z glavo: »Tako tako! Pa se dela, kakor da bi bil živ svetnik! To bo pa imenitna novica za Brezovce!«

3.

Toda tudi ta dogodek ni spravil Joka iz ravnotežja. Nekaj dni ga je sicer čudno vznemirjal, potem pa ga je pozabil in njegovo življenje je teklo prav tako mirno kakor prej.

Ni ga pa pozabila Kobanovka. Dve nedelji pozneje se je oglasila po večernicah pri Joku. Ko je prišla, pa ni prišla za delo, marveč je togotna bruhalila iz sebe:

»Torej kako misliš, Jok?«

Jok jo je presenečen pogledal, nato pa se je nedolžno nasmehnil in dejal kakor običajno na takšna njena vprašanja:

»Saj gre mati, saj gre.«

»Seveda gre! Tebi, toda kaj bo z našo Mico?«

»Z vašo Mico?«

* Dva vloma v cerkev in v župnišče. Pred kratkim so roparji vdrl v kapucinsko cerkev v Gorici. S silo so nato odprli nabiralnike, kjer pa ni bilo mnogo denarja. Ukradli so tudi nekaj zlatnine. Prav tako so vdrl neznanci v cerkev v Tržiču v Julijski krajini, kjer so pokradli mnogo dragocenosti z oltarja in s sohe Matere božje. Nadalje so neznani tatovi vlomili v župnišče v Kalu pri Kanalu in odnesli mnogo denarja.

* Štiri konje so ukradli. V Grčaricah na Kočevskem so neznani tatovi ponoči ukradli enemu gospodarju dva konja, dvema pa po enega. Tatovi, najbrž cigani, so bili bos. Obiskali so še kakih pet hlevov, a sreča jim tam ni bila mila. V enem hlevu konj sploh ni bil privezan, ampak samo ograjen. Tat pa ni imel pri rokah vrvi, da bi ga privezal. Vse konje so odvedli čez Svinjsko goro proti Ložinju. Orožništvo tatove zasleduje.

* Vlom v garažo. Mikovi v Lokah pri Krašnji imajo za prevažanje blaga svoj tovorni avto. Nedavno ponoči pa je neznanec vlomil v garažo in odnesel z avta nekaj vreč fig in moke.

* Podivjanci. Ko se je vračal 30 letni posestnikov sin Adolf Ludvik skozi Pragersko na kolesu v Polskavo, ga je na samotni poti napadla tolpa podivjanih smrkavcev in ga z noži pobila na tla. Nekdo ga je zabodel v prsi. Po dejanju so se sirovine razbežale, svojo žrtev pa pustile sredi ceste v krvi. Ko so krvavečega kolesarja našli ljudje, so takoj poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz v mariborsko bolnišnico.

Noši na tujem Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, marca.

V Clevelandu je bil marca izvršen drzen roparski umor. Franc Mahnič je imel v mestu gostilno in pri njem so delavci radi menjavali čeke. Tudi usodnega dne je bilo pri njem kakih 25 delavcev, ko je naenkrat stopil ropar in zaklical, naj dvigne roke. Mahnič je imel pri sebi 2000 dolarjev, da bi menjal delavcem čeke. Skočil je iz gostilne v stransko sobo, ropar se je pa pognal za

njim, ustrelil in ga zadel v roko. Mahnič je hitel po stopnicah v spalnico po puško in že jo je držal v rokah, ko je začel ropar spet streljati za njim. Zadel ga je v srce, potem je pa pobral denar in zbežal. Zunaj ga je čakal pajdaš z avtomobilom in tako sta odnesla pete. Pokojni Mahnič je bil star 39 let. Doma je bil iz Sežane.

V North Chicagu je umrl Anton Sušteršič, star 52 let, doma z Verda. — V Schumacherju je umrl Franc Horvat, doma iz Hinj pri Žužemberku. Nekaj tednov prej je umrla njegova žena Marija rojena Fuginova. — V Calomettu je umrla Lucija Roginova, stara 62 let. — Žrtev avtomobilске nesreče je postala v Clevelandu Marija Kmetova, rojena Radenčičeva, stara 24 let. — V Prestu je umrla Frančiška Majdirjeva, stara 93 let, doma iz Moravč. — V Clevelandu je pobrala pljučnica Franca Stanonika. Pokojnik je bil star 62 let in doma iz Horjula. — V Milwaukeeju sta umrla Ferdinand Slapnik, star 45 let, doma iz Št. Janža na Dravskem polju, in Alojzija Gerakova, stara 52 let, doma iz Ljubljane. — V Sheyboganu sta umrla Martinšek, star 45 let, in Jožefina Zupančičeva. — V Pueblu je umrl Franc Križman, star 57 let, doma iz Strug na Dolenjskem. — V Fontani je umrla Uršula Pečnikova, stara 49 let, doma iz Koprivnice. — V Clevelandu sta umrla še Marija Fabijanovna, rojena Vidrihova, stara 37 let, in Marija Fortunova. — V Ambridgeju je umrl Anton Kirn, star 63 let.

V premogovniku v Livingstonu se je smrtno ponesrečil Miha Cerar, star 50 let, doma z Brezovice pod Sv. Goro pri Litiži. Zapušča ženo in tri sinove.

Žrtev nesreče je postal v Clevelandu Janez Tomšič, doma iz Male Illove pri Dobropolju, star 59 let. Ko se je vračal z dela, je prišel pod avto in zadobil smrtno poškodbo. Druga žrtev avtomobilске nesreče v Clevelandu je postal France Pangerc, star 21 let. Mučil se je pri svoji zaročenki Ivaniki Korljevici pa sta ga na cesti povozila kar dva avtomobila.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno žensko društvo kraljice Marije je zvesto svoji zvezi in ne drži nasprotnih govorice. Naše društvo ne mara razdora, kar naj si zapomnijo vsi, ki s spletkarjenjem samo netijo sovraštvo med rojaki.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles, Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

Kaj počnejo zločinci tik pred usmrtitvijo

Neki ameriški list se je obrnil na visokozločence ameriških vseučilišč z vprašanjem, kako bi preživeli zadnjih 24 ur, če bi zagotovo vedeli, da bodo drugi dan usmrčeni na električnem stolu. Na to čisto ameriško vprašanje je prišlo nekaj tudi prav ameriških odgovorov. Neki študent je odgovoril, da bi zadnjih 24 ur preprosto, drugi, da bi drvel z avtomobilom po New Yorku, ne da bi se zmenil za prometne stražnike. Seveda so ti odgovori lahkomiselni. Če bi šlo zares, bi pač čisto drugače preživljali zadnjih 24 ur.

Nihče izmed onih, ki so zaključili svojo

življenjsko pot v celici smrti, ni bil tako vesel kakor James Keesee. Ob koncu leta 1920 je moral mož sesti na električni stol, ker je bil s tremi pajdaši umoril sprevodnika cestne železnice. Na večer pred usmrtitvijo je prišel k njemu v celico višji paznik in ga vprašal, kako se počuti. Keesee se ni dal motiti. Mirno je končal risbo na steni, da bi se tako ovekovečil, potem pa je odgovoril: »No, kaj ni neumno usmrtiti človeka, ki je tako nadarjen za risanje kakor jaz?« Kot glavni zločinec bi moral biti po zakonu usmrčen zadnji. Ko je prišla ura usmrtitve in so

»Z našo Mico, da. Kako misliš?« je ponovila odločneje. Ko pa se Jok vendar ni mogel domisliti, kaj je napravil Mici, je sedla za mizo in nadaljevala: »Mislim, da si svetnik, zdaj pa vidim, da si še slabši kakor najhujši ponočnjak. O, zakaj sem ti le odprla kožo! Naj bi te bili rajši pošteno premilili!« Ko pa Jok še zdaj ni vedel, česa ga dolži, je spet planila pokoncu in se z dvignjenimi rokami ustavila pred njim. »Povej, ali se ti nič ne smili ubožica! Že ves teden je ne morem spraviti iz liše; Gabova Liza je s svojim predolgim jezikom raznesla vajino sramoto po vsej fari, zdaj pa še tebe ni od nikoder!«

Jok je zazijal:

»Kaj imam vendar opraviti v vašo Mico?«

»O, križani Jezus, zdaj bo še pa tajil!« je začela vpiti Kobanovka tako na glas, da jo je bilo slišati na cesti. »Kdo pa je spal pri njej, če ne ti!«

»Spal?« je zajecjal Jok in zardel. »Saj sem vendar vso noč presedel na stolu!«

»Da bi ti kdo verjel!«

»Toda saj vendar lahko Liza pove,« je Jok skoraj zajokal.

»Seveda lahko pove in je tudi povedala, kako je bilo. O, da ne bi bilo tako! In to se je moralo zgoditi moji Mici,« je nadaljevala Kobanovka s pretresljivim glasom, nazadnje pa se je vsa skrušena sesedla za mizo in glasno zajokala.

Jok se je prestrašen oziral zdaj nanjo, zdaj na svete podobe, ki so visele po vseh stenah. Kobanovka pa se je kmalo utolažila, obrisala si je solze, sedla k Joku in dejala s prijaznejšim glasom: »No, Jok, saj to ni

takšna reč. Vzela se bosta in vse bo dobro.«

Zdaj pa je Joka dvignilo:

»Vzela?«

»Seveda, saj ti si ji všeč in tudi ona menja da ni napačna. Brez nič je tudi ne bom pustila od hiše. Pridi v nedeljo in se bomo zmenili.«

»Jok je nekaj časa molčal, ko se je Kobanovka odpravljala, misleč, da je vso stvar dobro uredila, pa je dejal nenaadno trdo in odločno:

»Kakor mi je Bog priča, vam povem, da nimam z vašo Mico ničesar in je tudi ne bom jemal!«

»Bomo videli!« je še vzkliznila Kobanovka in odhitela.

Zdaj so nastopili za Joka hudi dnevi. Kobanovka je prišla še dvakrat; na vsak korak pa ga je ustavljala ali oni in ga vprašala, kdaj se bosta vzela z Mico. Najhujše pa je bilo v cerkvi, ko je Jok čutil, kako so uprte vanj oči vseh faranov. In ko je hodil s puščico po cerkvi, je videl, kako so se zavedali s komolci, in slišal, kako so si pošepečevali in se nasmihali. Celo gospod župnik ni bil več z njim tako ljubezniv, Jok je trepetal, da bo tudi on vsak čas spregovoril reči, o kateri pa se je čutil popolnoma nedolžnega.

In res, še prehitro se je zgodilo.

Že dve nedelji potem, ko ga je obiskala Kobanovka, mu je župnik v zakristiji dejal, naj se oglasi po večernicah v farovžu.

Župnik dolgo časa ni mogel z besedo na dan. Hodil je sem in tja po sobi, nato pa se del in pobobnal s prsti po mizi in spregovoril, ne da bi se ozri na Joka, ki je ves v strahu

stal ob vratih in vrtel v rokah svoj oguljeni klobuk:

»Jok, kaj takega sem moral stišati o tebi. Tega nisem pričakoval. Pa če se je že zgodilo, to ne bi bilo najhujše, najhujše je to, da nočeš stvari poravnati, kakor jo mora poravnati vsek krščanski človek.«

Joku so se tresla kolena, v grlo ga je tiščalo in solze so mu silile v oči, vendar je spregovoril:

»Gospod župnik, nedolžen sem...!«

A župnikov obraz je postal še nejevolnejši:

»Tako nedolžen, kakor si bil pri Lenčkinem vasovanju, ne? Ali moreš tajiti, da si jutraj ob treh prišel z Mico iz hiše?«

»Ne, toda...«

»Ne bova lovila slepih miši, Jok. Star sem že in izkušen. Da ne bo med nama zamere in da se stvar uredi, kakor je prav, bosta prišla z Mico v nedeljo k zapisovanju. Saj tako ne moreš brez ženske in Mica ne bo napačna. Pred leti so sicer nekaj govorili, a od tedaj ni čuti o njej nič slabega.«

Župnik je že vstal, a Jok se še ni ganil s mesta; nekaj časa je še mečkal svoj klobuk v rokah, nato pa dejal:

»Toda tu je vmes še druga reč, gospod župnik...«

»Nič ni vmes,« ga je prekinil župnik, ga potrepil po rami in nadaljeval z nasmehom: »No, mežnaril mi boš kljub temu, čeprav boš imel polno kočo otrok!«

Jok je sicer drugi dan spet napeljeval po maši pogovor na to stvar, a župnik ga je zavrnil:

»Ne bodi otročji! Oženil se boš in amen!«

prvega obsojenca odvedli na morišče, je postal drugi nemiren. Tedaj je pa zadonel po hodnikih mračne kaznilnice krasen tenor. Kerscedee je pel veselo popevko, da bi razveselila svojega tovariša.

Nekdo je umoril svojo sestro, da bi se ne omožila z možem, ki ga je sovražil. Bil je obsojen na smrt in zadnjo noč pred usmrtnitvijo je prosil letniškega zdravnika, naj mu preskrbi nove naočnike, da bo bolje videl in da bo gledalcem bolj všeč. Njegovi želji je bilo ustrezno in zločinec je stare naočnike podaril pazniku za spomin.

Zadnja želja nekega drugega zločincea pred usmrtnitvijo je bila šopek rdečih nageljnov. Enega si je zataknil v gumbnico, druge pa je razdelil med paznike, od katerih se je poslovil z besedami: »Na svidenje tovariši!«

Naravnost presenetljiva je bila hladnokrvnost, s katero se je pripravljala na smrt neka morilka. Ko so ji sporočili, da je njena prošnja za pomilostitev odklonjena, si je začela šivati v celici novo obleko. Na večer pred usmrtnitvijo je z veliko slastjo povečerjala in dejala, da se češnjevi zavitek ni posrečil. Še zadnjo uro pred smrtjo je hitro prena-

redila svojo obleko, ker ji ni bila všeč. In ta ženska je z lastnimi rokami zadavila svojo pastorko zaradi dediščine.

Drugi kandidat smrti, ki je umoril stražnika, se je bavil v celici smrti z risanjem.

Ko so prišli ponj pazniki, da bi ga odvedli na morišče, je vzključil zasmehljivo: »Rad bi končal to risbo pred svojim transportom v pekel.« Kot strasten kadilec je kadil na poti k električnemu stolu cigareto. Ko so ga privezali, je vprašal: »Ali smem še enkrat potegniti?« Potem pa je cigareto ugasnil in si jo zataknil za uho, češ: »No, gospodje, zdaj pa lahko začnete!«

Neki Belgijec je s tolikim zanimanjem zasledoval dogodke na raznih bojiščih med svetovno vojno, da je še sedeč na električnem stolu vprašal, kakšen je položaj v Evropi. Njegove zadnje besede so bile: »Ah če bi mogel izvedeti, kdo bo zmagal v vojni!« Neki prijatelj glasbe je prosil pred usmrtnitvijo, naj mu prinese kitaro, na katero je igral do zadnjega trenutka. Na zadnji poti so mu morali igrati Chopinovo »Žalno koračnico« na klavir, ki so ga morali postaviti na hodnik, po katerem je stopal na morišče.

Zdravilne skrivnosti kitajskih zdravnikov

Evropci si domišljajo, da je naša zdravilna znanost na višku, vendar znajo kitajski zdravniki še spretnjeje ravnanje z bolniki kakor pri nas. Anglež Etherton, ki je mnogo potoval po tujih krajih Daljnega vzhoda, obravnava v svojih spisih prav zanimive zgodbe, ki jih je doživel tamkaj. Tako pravi, da so Kitajci najbolj nadarjeni zdravniki vzhodnega sveta. Neverjetno dobro poznajo človeško telo in zdravilnost posameznih zelišč.

Nekoč je opazoval čislene kitajskega zdravnika, ko je ta drl nekemu zob. Zdravnik je bolni zob podrgnil z nekakim belim praškom, ki je dišal po kafri. Ko je prašek zob otmotil, je zdravnik zob zgrabil ne s kleščami, ampak s prsti ter ga je rahlo majal sem ter ja. Ko je bil zob čez kakih 30 sekund že

dovolj omajan, ga je zdravnik brez vsakega napora izluščil iz čeljusti, kakor potegnemo iz steklenice plutovinasti zamašek.

Ko se je Anglež temu čudil, mu je rekel stari kitajski zdravnik: »Pokežem vam nekaj, kar vas bo kot Evropeca še bolj zanimalo!« Povedel je Angleža k drugemu bolniku. Ta se je bil pri neki nezgodi močno poškodoval. Ležal je tam z oteklimi nogami, ki so bile polne krvavih podplutb. S takimi nogami se bolnik seveda ni mogel ganiti. Zdravnik je bolečo nogo zdrgnil z nekako rumenkasto masčobo, nato je nogo natezaval in čez nekaj časa spet ponovil drgnjenje z masčobo. Zatem je nogo vnovič obvezal. To je večkrat ponovil. Angležu se je zdelo, da bolnik pri vsem tem ni čutil nikalnih bolečin. Očitno je tista

rumenkasta masčoba bila taka, da je lajšala bolečine. Ko je čez dalje časa zdravnik spet obvezal nogo, se je bolnik lahko brez bolečin vzdignil in odšel.

Anglež je seveda prosil kitajskega zdravnika, naj mu pove skrivnost svojega zdravljenja. Toda Kitajec ni hotel izdati svoje skrivnosti. Kitajske zdravilske skrivnosti se podedujejo od roda do roda in ostanejo za vedno zaprte tujcem. Pač pa kitajski zdravniki vneto študirajo tudi evropsko medicino ter tako izpopolnjujejo svoje znanje.

× **Nevarnost lakote v Rusiji.** Po časopisnih vesteh grozi letos Rusiji suša, poleg tega pa je tudi manj zemlje posejane kakor druga leta. Po vesti moskovske »Pravde« je bilo do 20. marca posejano le 1,147.000 ha zemlje, med tem ko je bilo lani v istem času posejane 6,158.000 ha.

× **Kam dovede človeka ljubosumnost.** V vasi Standharju ob nemško-poljski meji je 35-letna kmetica Helena Praszakowa, ki je bila že deset let vdova, pred kratkim sprejela v službo 12-letnega pastirčka, ki mu je pa strogo prepovedala stopiti v hlev k živini. Vsa dela tam je opravljala sama. Seveda je ta prepoved zbujala dečkovo radovednost in te dni, ko gospodinje ni bilo doma, se je fantič skrivaj splazil v hlev. Tam je odkril v neki jami, ki je bila pokrita z deskami, čisto golo dekle, ki je bilo s kratko verigo pritrjeno k železnemu obroču. Deček je šel naravnost na orožniško postajo in je tam povedal, kaj je videl. Orožniška patrulja je prišla kmalu potem na kmetijo in je ugotovila, da je imela kmetica v hlevu zaprto svojo 20-letno hčer. Dekle je bilo strahovito zanemarjeno. Že štiri leta je tičalo v svoji ječi. Mati je bila tako grozovito ravnala z njo, ker se je bila kot najlepša mladenka v vasi pridobila ljubezen mladega moža, za katerim je bila kmetica sama gledala. S ponarejenimi pismi je Praszakowa slepila ljudi, da je njena hči v Berlinu. Sedaj so jo seveda aretirali, dekle pa so oddali v bolnišnico.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

Kaj je zdaj preostalo ubogemu Joku drugega, kakor da se je vdal v svojo usodo!

4.

Na Jokovi svatbi je bilo veselo kakor že dolgo ne. Zakaj bi tudi ne bi bilo, saj nihče ni pričakoval, da bo kdaj na Jokovi svatbi, da se bo lahko v njegovi nizki koči nasmejati, naplesal in napil. Bilo je, kakor bi se bil zgodil čudež. Najbolj razigrana pa je bila nevesta. Le Jok se je držal že ves dan tiho in čemerno. Na večer se mu je sicer nekoliko razvezal jezik, tudi se je zdaj pa zdaj ozrl na nevesto, močno in zdravo, ki je kar kipela od življenja in se neprenehoma obračala k njemu, podajajoč mu najlepše kose mesa in nalivajoč mu vina. Tudi plesat je šel, čeprav se je tako nerodno vrtel, da se je videlo, da prvič pleše. Bili so trenutki, ko mu je bilo prav prijetno pri srcu. Čemu tudi ne? Videl je, da je dobil v hišo krepko ženo, saj se je zadnje čase že res naveličal kuhanja in drugih ženskih del. Tudi nekam pretiha mu je postala hiša, Mica pa je imela glas, ki je kar odmeval po hiši. Res, včasih mu je bilo, da bi kar poskočil, objel nevesto in zavriskal. Toda vselej tedaj se je oglasilo od nekega kaj strašnega. Sredi smeha se mu je lice zresnilo, beseda mu je zastala v grlu in stemnilo se mu je pred očmi ob misli, kako naj spravi v sklad svojo zaobljubo in to, kar se pravkar dogaja. Dobro je bilo, da ni utegnil mnogo razmišljati o tem, kajti že mu je napil starešina, že se je nevesta nagnila k njemu, še celo Gabova Liza se je oglašala ne prestanto: »Bog živi ženina, Bog živi!« Venomer si je želel, da bi čas še počasneje potekal; a z grozo je moral končno opaziti, kako so svatje pripravili drugo jed za drugo, se naposled zabavali le še ob vinu; in že so začeli odhajati drug za drugim. Še nekaj

dvomnih opazk in Jok je ostal sam s svojo nevesto...

Ko so drugo jutro prišli bližnji sorodniki po Joka in Mico, da odidejo še na nevestin dom, so nekatere ženske takoj opazile Micin čemerni obraz. Namigovale so si, a rekla ni nobena ničesar. Le Gabova Liza ni mogla držati jezika za zobmi: »Če bo tako, ne bo ostala dolgo pri njem!« je pošepnila svoji sosedici.

Toda vendar je ostala.

Minili so meseci. Jok se prav nič ni spremenil. Mica, prej vesela in razposajena, pa je postajala čedalje bolj zadirčna. Najbolj jo je jezilo, ker so jo spraševali vedno pogosteje z besedami, še bolj s pogledi, kdaj bo zibala. Z Jokom je že takoj prve dni po poroki začela ravnati kakor s hlapcem, zadnje čase pa je postala naravnost tako strašna, da je bilo celo poniženemu Joku dovolj. Šel je k gospodu župniku in mu potožil svoje težave. Župnik je takoj dal poklicati Mico.

»Kako je z vama?« jo je trdo prijel.

Mica dolgo ni izpregovorila; ko pa je župnik ponovno vprašal, je vendar z muko povedala, da njun zakon ni takšen, kakršen bi moral biti. Župnik se je zelo začudil.

»Kako vendar? Kako pa je bilo tedaj pred poroko?«

Mica je nekaj časa v zadregi gladila predpasnik, naposled pa je le priznala:

»Saj nič ni bilo, gospod župnik.«

»Tako?« je planil župnik od mize. »Vi ste se torej drznile mene samega prevariti. Saj tako nisem mogel verjeti, ko poznam Joka, toda tako ste napeljale reč, da bi še samega hudobca preslepili! Mati toliko da ni svoje grešne duše izjokala.«

Mica se je spustila v jok, zatrjujoč, da se je celo sama spočetka branila, toda mati jo je prisilila.

Župnik je dolgo togoten hodil po sobi gor in dol, končno pa se je postavil pred Mico in dejal:

»Pa se imata rada, to se pravi, ali ga imaš ti?«

Mica je dvignila oči, si obrisala solze in pogledala župniku naravnost v oči:

»Saj ni napačen, dober človek je. Samo, kaj hočeva tako... in brez otrok...«

Župnik je še nekaj časa stopal po sobi, nato pa dejal Mici, naj gre po svojega moža.

Čez dobro uro je vstopil Jok. Župnik ga je prav tako osorno nagovoril kakor prej Mico:

»Kaj je z vama?«

»Saj sem se branil, gospod župnik«, je dejal Jok ves prestrašen.

»Branil, branil že, toda jasno nisi povedal!«

»Saj sem hotel, pa me niste hoteli poslušati«, je Jok pogumneje nadaljeval.

»Pa povej zdaj, kako je!«

Jok je povedal župniku, kakšno zaobljubo je napravil in zakaj. Župnik se je nato dolgo zamislil, naposled pa izpregovoril:

»Kaj bi zdaj rajši: ali naj razveljavim poroko ali zaobljubo?«

Jok je bil v hudi zadregi in ni vedel, kaj naj odgovori, zato je župnik nadaljeval:

»Ali boš ostal zvest svoji zaobljubi in boš ostal sam vse življenje ali pa bi rajši delil svoje življenjske skrbi in radosti z Mico? Kaj hočeš? Eno ali drugo!«

»Gospod župnik«, je Jok začel sramežljivo in zmedeno, »če je tako, pa bi rajši Mico...«

★

In ni še minila pomlad, ko si je Mica že prepevala okoli hiše in je Jok spet z vedrim in svečanim obrazom prižigal sveče v cerkvi.

KONEC,

Avgust Šenon

KMEČKI PUNT

»Duhovni oče,« je rekel Babiću Gubec, sedeč za mizo preprostega župnišča, medtem ko je Ilija s prekrizanimi rokami stal pri oknu. »Tako ne gre več dalje! Ne, gospoda nas s svojo pravico ne bo več sleparila. Pravice ni več na zemlji. Po vašem nasvetu smo nekaj časa čakali, toda zdaj je mera polna. Duša nam je na jeziku, kri nam je stopila v glavo in če ne vzdignemo v pravem času rok, nam bo ta pijavka na Susjedu izpila še zadnjo kapljico krvi in naše roke bodo preslabe, da bi porinile nož v Tahijevo srce. Gospoda pravi, da nismo ljudje. Dobro. Dokazali jim bomo, da smo, da to zavrženo kmečko srce nosi v sebi prav toliko krvi kakor velikaško. Dokazali jim bomo, da nismo zverj. Da, duhovni oče, treba vam je vedeti, da se bo imenu našega kralja vse vzdignilo na Susjed. Ne zaradi krvi, ampak zaradi pravice se bo vzdignil kmet, ne da kolje gospodo, ampak da reši svoje pošteno življenje.«

»Otroci moji,« je pripomnil župnik blago in položil roko na Gubecovo ramo. »poslušajte, zakaj sem vas poklical. Potrpajte!«

»Potrpajte!« je planil Ilija pokoncu. »Doklej pa še, častiti gospod? Goli smo, nesrečni. Ali ne vidite, kako ljudje od gladi padajo? Gosposke kašče so polne, mi pa glodamo skorjo in moramo krmiti gosposke pse. Če kaka psica pogine, jo mora kmet plačati. Gosposki kozolci so polni, pri nas pa je komaj kakšna pest krme. Kljub temu moramo gosposko živino krmiti. Če kakšno živinčje pogine, ga moramo mi plačati.«

»Čujte dalje,« je nadaljeval Gubec. »Kaj se je pri nas zgodilo. Tahiju se je pokvarilo 1000 veder vina. Niti za jesih ni. Naše dobro vino nam je vzel. Naenkrat pa je razglasil po vsem okraju, da nam da vina in da naj pridemo s sodi na Stubico. Tahi je potočil ljudem onih tisoč veder vina in ukazal, da mora vsak za vsako vedro plačati v osmih dneh tri zlate. Gospod, za mlakužo tri zlate, ko se za dobro vino plača samo eden. Ljudje so pobesneli, razlili Tahijevo čorbo in niso plačali. Tedaj pa so prišli Tahijevi krvniki. Za vino so vzeli kmetom goved, konje, drobnico, sploh vse. Tako si je Tahi poiskal plačilo. Nekatere vasi so se spuntale. Prišli so nad nje s koli, biči in vešali. Čemu nas je mati rodila? Čemu tlačimo to zemljo? Če ima pes zobe, maček kremplje, krokar kljun, da se branijo, imamo mi roke, trde kmečke roke, imamo več ko pes, maček in krokar, imamo pamet kakor gospoda, dušo in srce kakor gospoda in tudi naš kmečki rod je starejši ko gosposki, saj je bil naš prvi oče Adam tudi kmet. Ne bomo v čredah hiteli pod sekire kakor goved. Trpeli smo, molili, obupavali, pa smo tudi mislili in v mislih sable brusili. Vsi bomo kakor en zamah, en grom, ena strela. Temu hudiču ne moremo več služiti. Potrkali smo pri sodnišču, pa nas je Tahi oplenil, potrkali smo pri banu, Tahi je streljal na nas, potrkali smo pri kralju in Tahi nas je obešal. Zdaj bomo z jekleno pestjo potrkali na božja vrata. Saj menda Bog tudi ni izgubil srca?«

»Bog ti odpusti to besedo,« je rekel župnik s sklonjeno glavo. »Vsaka bolečina najde odziv v mojem srcu, vsaka tvoja solza odmev v mojem očesu. Tudi jaz sem se rodil pod kmečko streho, sem vaš in božji. Da, mučeniki ste, otroci moji! Toda verjemite, da božja pravica ne spi, ampak s čuječim očesom opazuje človeška dela. Ko bo mera polna, pride sodba preko noči. Ne maščujte se sami! Bog je pravičen on naj sodi. Kdo je trpel več ko božji sin pa je umirajoč odpustil svojim sovražnikom. Ali ste premislili, kaj se bo zgodilo z vami, če boste šli z bojnim orožjem nad gospodo?«

»Smo,« je odvrnil Gubec hladno. »Hudo bo, toda hujše ne more biti kakor danes. Razmislili smo vse in se dogovorili vsi kmetje od Krapine do Jastrebarskega in tudi sosede na oni strani Sotle pod nemškimi jarmom ne mislijo drugače. Gospodi se seveda nič ne sanja, ker nosimo to vse skrito v srcih. Mi

nismo nikaki razbojniki, mi smo poštenjaki. Tahiju pa ne maramo več služiti, ampak hočemo priti pod prejšnjo gospodo. To je naš trden sklep.«

»In če se podre tudi nebo na nas,« je dodal Gregorič.

»Pa bodi tako,« je rekel duhovnik. »Zato sem vas tudi poklical. Toda naj se vse zgodi brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu Draškoviću v Zagrebu in sem pripovedoval, kakšne muke trpite. Bolelo ga je. Pa mi je obljubil, da bo sam pisal presvetlemu kralju in da naj vi izberete iz svojih vrst dva, ki bi šla pred cesarja. Tudi mi je rekel, da bo drugi gospod ban knez Frankopan šel na Dunaj in da bo kralju povedal vse vaše nadloge in prosil za vas, da pridete spet pod svoje stare gospodarje. Storitite tako. Izberite dva, pismo na kralja pa bom jaz napisal, da bo vse čisto in jasno. Če Bog da, bo šlo tudi brez krvi.«

Gubec se je nekoliko zamislil in nato rekel: »Bog daj, da bi šlo vse brez krvi! Ko so prihajali k meni obupani ljudje in kričali: 'Koljimo, sekajmo!' sem tudi jaz govoril: potrpajte, saj vendar pravica ni umrla. Gospoda pa je brez duše. Izbrali bomo ljudi in jih poslali, da bomo videli, ali bo božja roka odgnala meglo izpred kraljevih oči. A kaj, če ne bo nič pomagalo?« je vprašal Gubec z vzdignjeno glavo.

»Potem naj se zgodi volja božja,« je odgovoril župnik.

Mesec je stal že visoko na nebu, ko se je Matija poslovil od Ilije, da bi krenil proti svoji koči. Pred slovesom mu je rekel:

»Tako bo najboljša boter! Mi sami ne pojdemo. Mi moramo ostati tukaj in paziti na ljudi, da kdo ne odpade in da ne pobesni in si ne omadežuje rok s krvjo nedolžnih ljudi. Pošljimo Matijo Bistriča od tukaj in Ivana Svrāča iz Pušče.«

»Dobro,« je rekel Ilija, »samo počakajmo še nekaj dni. Jutri pojdem v Zumberk gledat, ali se je moj brat Nožina vrnil iz Turške in nam prinesel kaka poročila o Mogaiću. Saj je že dva meseca doma. Dobro bi bilo tudi izvedeti, kaj mislijo Uskoki. Med potjo bom stopil k Stjepku Gregorijancu na Mokrice. Že trikrat mi je naročil, naj pridem k njemu.«

»Idi, idi, boter Ilija,« mu je rekel Gubec, »in mi sporoči, kako je. Poslal ti bom Pasanca, ker ni dobro, da hodim pogosto tja. Tahijeji vohuni bi kaj zavohali. Preden odideš, vsekakor reci Janji, naj se z Jurekom preseli k meni. Bo tako boljše zanjo. Saj si čul, kaj mi je Kata pravila. Prosim te tudi, pazi na ljudi, da ne bodo jemali in požigali. Mi hočemo svojo pravico, zato ne smemo delati krivic. Lahko noč!«

»Zbogom boter!« je odzdravil Ilija, Gubec pa jo je udaril naravnost proti Krapini in krenil proti Stubici.

XXV.

Silen jug se je vzdignil nad pokrajino in motal po nebu cele kopice temnomodrih oblakov. Bilo je mirno kakor v grobu in soparno, da je jemalo sapo. Oblak se je stisnil k oblaku, dokler ni bilo vse nebo prevlečeno s temnosivo zaveso. Nato so začele padati kaplje in nazadnje se je vlija ploha na zemljo. Dve celi uri je lilo kakor iz škafa, potem pa je nastopilo zlato solnce. Skozi vrata Jurkove kočje je stopila Jana. Bila je sveža kakor nekdanj, samo brez onega brezskrbnega sijaja prve mladosti, ki si ga videl nekdanj na nji.

Pred kočjo je prijahal oskrbnik s Susjeda in zapovedal:

»Jana, gospoda je ukazala, da morate jutri dekleta iz Brdovca priti okopavat turščico pri Krapini.«

»Me, dekleta?« je začudeno vprašala Jana.

»Da, ker so možaki lenuhi in tvoja kočja ne more poslati moškega.«

»In jaz bom morala zapustiti slepega očeta?«

»Da, ti tudi, tak je ukaz.«

»Dobro, dobro, prišla bom!«

Oskrbnik je šel, dekleta pa je stopilo v kočjo k očetu in reklo starcu: »Oče, jutri morate k Iliji. Jaz pojdem na tlako in ne boste mogli ves dan sami ostati v koči.«

»Ti moraš na tlako? Kaj je to?« je vprašal starec, vzdignil glavo in široko odprl ugasle oči.

»Da, tako je zapovedano. Jutri bomo opravile in pojutrišnjem se preseliva k Matiji. Starec je sklonil glavo, kakor da se je zamislil.

»Jana, ali se je vrnil oni Nožina?«

»Ne vem, oče. Trikrat sem vprašala po Iliji, pa se še ni vrnil iz Zumberka. Ah, oče, upam leto za letom, njega pa ni. Toda pustiva rajši to,« je zavzdihnila in pritisknila roko na srce. »Moj Juro, moj Juro! Ali gledaš isto solnce, ki ga jaz gledam?«

»Toda če se Juro ne vrne?« je vprašal starec. »Ali ne bi...«

»vzela drugega?« je hitro nadaljevala Jana.

»Morda Petra?« Ne, oče! Enemu sem prisegla, njegova hočem biti ali pa nobenega. In če pridejo tudi vsi nebeški angeli, ne bodo me pregovorili. Ne prodajam svojega srca.«

»Dobro, dobro,« je pritrdil starec, »pa bodi po tvojem!«

Lepo, vedro jutro je, sveže zelenje drhti pod rosnimi kapljicami, ptice švigajo veselo po zraku. Na njivi pri reki Krapini stojijo med nizkim zelenjem turščice vrste kmečkih deklet z motikami. Obleke se jim belijo, kite jim opletajo po hrbitih. Sklanjajo se in svetle motike zasajajo v črno prst. Tudi Jana je med njimi. Zasukala je rokave na krepkih rokav, dekliska prsa ji trepečejo. Lahko in okretno dviga in spušta motiko. Ženske zapoje, polahno plava njihova pesem po ravnini in se odziva v zateglih zvokih po gričevju, toda Jana molči, Jana gleda v zemljo, kakor da je onemela. Že gre čas na poldne. Tedaj prihitita od Susjeda dva jezdeca. Ženske dvignejo glave.

»Gospod gre,« zašepečejo vse hkratu.

Da, na konju je prijahal Tahi in za njim njegov sluga Peter Bošnjak. Starčevo lice je blede, izza modrikastih vek mu žari dvoje oči, obraz mu je naguban, ustnice mu zatrepčejo včasih kakor od bolečine. Jana vzdigne glavo in opazi Petra. Vsa zardi. Spet se prime dela. Gospod Tahi jaha okoli delavk, Peter zamežikne in pokaže s prstom Jano. Tahi stisne obrvi, oči mu zažarijo in prikima.

»Ali ste čule?« se oglasi Tahi. »Danes lahko obedujete na Susjedu, saj vem, da doma nimate kruha. Pa ste si obed tudi zaslužile.«

V tem zazvoni na Brdovcu opoldne. Dekleta izpustijo motike in se prekrizajo.

»No, zdaj pa pojdite na Susjed,« nadaljuje Tahi, »dobro ste opravile. Toda vse morate iti, jaz hočem tako.«

Jani zatrepče srce močnejše, toda tudi ona dene motiko na rame in krene s sklonjeno glavo za drugimi.

Ko je bil obed končan, je bilo treba spet na delo. Počasi je šla skupina deklet skozi grajska vrata. Tudi Jana je hotela za njimi, toda v tem trenutku stopi pred njo krepek hlapec in reče:

»Dekle, počakaj malo!«

»Proč!« reče Jana. »Ne poznam šale. Meni se mudi na delo.«

»Počakaj, pravim!« reče hlapec in seže po njej, toda dekleta odskoči z žarečim obrazom, zamahne z motiko in besno zakriči: »Vstran gnusoba, ali pa te bom z motiko!«

Toda v istem trenutku ji hlapec zbije motiko. Peter Bošnjak pa režeč se zaklene grajska vrata.

»Pustite me, razbojniki!« zavrišči dekleta drhteč od straha.

»Ne boj se mene, golobica! se nasmehne Peter, »milostni gospod vprašuje po tebi.«

»Gospod? Lažeš! Kaj hoče gospod od mene?«

»Nekaj računov ima s teboj,« se zareži Peter in migne hlapcema.

(Dalje.)

Popotnikova torba

Nenadna smrt

narodnega moža

Ivanjkovci, aprila.

Nedavno je zadela na poti iz Ormoža g. Antona Pfeiferja, mlinarja in posestnika, kap in je nesrečno tako preminil. Pokojnik je že dalje časa bolehal. Bil je v najlepši življenjski dobi. Pokopan je bil na svetinjskem pokopališču ob veliki udeležbi prebivalstva. Predsednik združenja mlinarjev g. Peter Zdravec se je poslovil od rajnega pred odprtjem groba. Pfeifer je bil delaven mož; s pridnim delom min varčnostjo si je v teku dolgih let. prej po raznih službah, potem pa kot posestnik in mlinar pripravil svoje imetje, ki ga je zapustil vdovi in dveh nedoletnim hčerkama.

Rajniki je vedno podpiral narodne organizacije in še pri zadnjih občinskih volitvah, čeprav že bolan, požrtvovalno napravil naporno pot na Svetinjski hrib, da je oddal tam glas za listo Jugoslovanske nacionalne stranke. Značajni in blagi mož nai v miru počiva, njegovim svojcem pa naše sožalje!

Ženski vestnik

Pomaranče so zdrave

Pomaranče veljajo pri nas za nepotreben sad in je mnogim ljudem žal dati dinar za pomarančo. A če bi matere vedele, kako zdrav sad so pomaranče, bi jih svojim otrokom več dajale in bi zato rajši pri drugih rečeh prihranile nekaj dinarjev, kakor na primer pri sladkorčkih in čokoladi.

Ta južni sad zelo dobro vpliva na prebavo pri otrokih. Šestmesečnemu otroku daj vsak dan po eno pomarančo. Sok pomaranče dobro iztisni, ga pomešaj s sladkorjem v prahu in daj otroku. Starejši otroci, ko uživajo vso hrano, naj jedo pomaranče kar tako. Pomarančo olup, razdeli v krhlje, pa jo daj otroku.

Pomaranče so sploh zdrave za ljudi, posebno še za tiste, ki trpijo na živcih. Kdor je nervozen, naj uživa mnogo pomaranč in čudil se bo, kako se mu živci krepijo.

Olupkov pomaranč pa tudi ne zavrz, ker se dajo iz njih napraviti, kakor smo podali nekaj receptov, zelo dobre slaščice. Če pa nočeš delati teh slaščic, namoči olupke v vodi (na vsak liter vode olupke ene pomaranče) in naj se tako dva dni namakajo. Nato vodo ocedi in segrej ter drži v tej vodi noge. Čudila se boš, kako te bo minila vsa utrujenost po taki kopeli.

Pa še za nekaj lahko uporabiš pomarančne olupke. Olupkom pomaranč obreži vso spodnjo belo kožico, jih zreži na drobne rezance, stresi v steklenico in nanie naliž žganja. Dodaj še 15 dek sladkorja (na liter žganja vzameš olupke štirih pomaranč in 15 dek sladkorja). Olupke pusti namočene v primerno toplem prostoru dva do tri tedne, nato žganje precediš skozi krpo, pa imaš najboljši liker, ki je obenem zdravilo proti želodčnim krčem. Zelo zdrav je pa tudi za prebavo.

Za kuhinjo

Pomarančni olupki kot slaščica. Pomarančne olupke zreži na poljubne oblike in jih kuhaj v precej vode dve uri. Ko postanejo mehki (najboljše je, če jih prebodeš z zobostrebecem in se prepričaš, ali so mehki), jih ocedi, stresi v mrzlo vodo in spet ocedi na situ. Kilo sladkorja in tričetrt litra vode prevri, stresi noter kilo kuhanih olupkov in ko dobro prevro, postavi na hladno. Drugi dan sladkor ocedi, ga prevri, stresi zraven olupke in ko prevro, spet odstavi in pusti do drugega dne. Tako kuhaj olupke skozi osem dni, da se sladkor zgosti in se na olupkih drže kristali sladkorja. Zdaj olupke poberi na čist bel pa-

Tkanine

za damske obleke in kostime

GLADKE volnene tkanine v raznih barvah	15	SVILENA tkanina vzorčasta	45
NOVOMODNE volnene tkanine za obleke	23	VOLNENA tkanina kostime za sport	68
CREPPE de Chine vse barve	24	ENOBARVNA La volnena tkanina	98

Sternecki

CELJE 97

JUGOSLOVANSKI NARODNI VESTNIK

pir, jih še na zraku posuši, nato pa shrani v primerni posodi.

Pomarančna mezga. Skuhaj do mehkega sedem velikih pomaranč v precejšnji množini vode. Kuhane ocedi in zloži v mrzlo vodo, kjer naj stoje čez noč. Drugi dan vodo ocedi, pomaranče pa zreži na drobne kocke. Peške previdno odstrani. Zreži tudi šest presnih pomaranč na kocke in še dve limoni, peške pa odstrani. Sok, ki so ga dale pomaranče, ko si jih rezala, zlij na kilo sladkorja in ko se je sladkor stopil in zavrel, stresi noter zrezane pomaranče in vse skupaj kuhaj približno eno uro, da se zgosti. Če so pomaranče zelo sočne, je treba tudi dalje časa kuhati. Mezga mora biti zelo gosta. Ko je mezga gosto kuhana, jo odstavi, primešaj tri žlice konjaka ali ruma in mezgo še vročo spravi v segrete kozarce. Ko se je mezga v kozarcih shladila, položi na vrh košček pergamentnega papirja, ki si ga pomohl v konjak ali rum, nato zaveži s pergamentnim papirjem in shrani.

Pomarančna krema. Šestim pomarančem odreži majhne pokrovčke in previdno izdolbi z žlico vse meso. Pri tem pazi, da olupka ne raztrgaš. V loncu deni štiri rumenjake, štiri deke sladkorja v prahu in štiri žlice soka pomaranč ter mešaj, ne da bi zavrelo, v gosto kremo. V pomarančnem soku raztopi dva lista želatine in jo primešaj k vroči kremi. Ko se je krema nato shladila, primešaj še osminko litra sladke stolčene smetane in kremo nadevaj v pomarančne olupke. Nato postavi v mrzlo klet, da se krema strdi. Za vsako osebo daš po eno nadevano pomarančo na krožniku z žličko na mizo.

Orehovo pecivo. Umesi v testo 14 dek zmlelih orehov, 28 dek sladkorja v prahu, sedem dek kakršnekoli gosto kuhane mezge in sok in lupinico od pol limone. Umešeno testo debelo razvaljaj (desko posuj namesto z moko s sladkorjem v prahu) in zreži za prst dolge in debele palčice. Palčice zapogni v obliki rog ljička, jih zloži na pomazano pekačo in pomaži z ledom. Led: Mešaj, da se zgosti, polovico beljaka, sedem dek sladkorja v prahu in sok pol limone. To pecivo v pečici bolj suši, kakor peci. Zato je najboljšje, da to pecivo daš v pečico šele potem, ko si drugo kosilo že izgotovila in ko ne potrebuješ več močnega ognja.

Navadna torta (zelo izdatna in poceni) Umesi v testo 40 dek moke, 15 dek sirovega masla, 13 dek sladkorja v prahu, malo vanilijevega sladkorja v prahu, ščep soli in

malo mleka, da dobiš ne premeško testo. Testo dobro zmesi, nato razdeli na pet enakih hlebkov. Vsak hlebec razvaljaj v velikosti posode za torto. Pekačo pomaži poprej s sirovim maslom in posuj z moko. Razvaljane krpe položi vsako zase v pekačo in speci. Če imaš dve pekači in dosti veliko pečico, lahko spečeš po dve krpi naenkrat. Ko je vseh pet krp pečenih in hladnih, jih nadevaj. Nadev: Zavri četrt litra mleka z 12 dekami sladkorja. V lončku pa dobro žvrkljaj četrt litra mrzlega mleka, osem dek suhe, ostre moke in dve jajci. Ko je mleko s sladkorjem zavrelo, zlivaj mešaje žvrkljano mleko v vrelo mleko in mešaje kuhaj toliko časa, da se testo loči od lonca in kuhavnice, potem postavi na hladno, da se popolnoma shladi. Šele nato primešaj 10 dek sirovega masla in dobro ter dolgo mešaj. S tem nadevom pomaži pečene štiri krpe drugo vrh drugo, s peto pa pokrij. Zdaj položi na torto raven lesen krožnik, ga obeži in pusti tako do drugega dne. Naslednjega dne pa torto oblij s čokoladnim ledom.

Ocvrte češplje Suhe češplje operi in jih v vodi namoči čez noč. Drugi dan ocedi in previdno poberi koščice. Namesto koščic porini v vsako češpljo po en mandelj ali pa en košček oreha. V loncu žvrkljaj četrt litra bele vina, 14 dek moke, žlico ruma in malo soli. V to testo pomakaj češplje in jih nato v vroči masti ocvr. Ocvrte češplje, nato pavaljaj še v naribani čokoladi, pomešani s sladkorjem.

Češpljeva omaka h govejemu mesu. Suhe češplje skuha. Ko so kuhane in hladne, jih ocedi (sok od češpelj ocedi v skledo). Češpljam poberi koščice in češplje drobno zreži. Žlico sirovega masla razbeli in prepraži pest drobtin. Ko so drobtine zarumenele, zraven stresi zrezane češplje, premešaj in zalij s sokom od češpelj. Po okusu dodaj še malo sladkorja, cimeta, limonove lupinice in žlico ruma. Ko omaka vre pet minut, je gotova.

Listnica uredništva

Sv. Stefan. Seveda se bodo vlogi izplačale. Kako in kdaj, pa je težavno reči.

Stražišče. Slika je pre malo razločna, zato je nismo mogli porabiti.

Brezno pri Humu ob Sotli. Če nimate obrti, pač ne plačujete zanjo davkov. Povprašajte za nasvet kakšnega odvetnika.

Radio Ljubljana

od 25. aprila. do 2. maja.

Nedelja, 25. aprila: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Telovadba za dame in za gospode (vodil bo profesor Dobovšek). — 9.00: Čas, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10.00: Ura lahke glasbe: Operni šramel (profesor Jeraj, Bravničar, Korošec in Piliš). — 11.00: Pisana drobšč (plošče). — 11.30: Otroška ura: Tetka Marička kramlja in prepeva. — 12.00: Radijski orkester. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Iz Verdijevih oper (sodelovali bodo Olga Oljekopova, Ivan Franc in radijski orkester). — 16.00: Zavarovalstvo in svetovno gospodarstvo (Ivan Martelanc). — 16.20: Kar želite, to dobite (plošče po željah). — 17.00: Kmetijska ura: Kmečki gospodarski pomenki in navedba tržnih cen. — 17.30: Akademija slepih otrok (prenos iz doma slepih v Kočevju). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: O postanku srbske pravoslavne cerkve svetega nadangela Mihaela in istočasno pokopališča na Boninovu v Dubrovniku (Jovan Perović iz Zagreba). — 19.50: Slovenska ura: Luka Kramolc: Podjuna in njena pesem (sodeloval bo zbor klasične gimnazije v Ljubljani). — 20.30: Vesel večer (Kmečki trio, Akademski pevski kvintet in Vesela detelja). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, 26. aprila: 12.00: Valčki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Zdravniška ura (dr. Ivan Matko). — 18.20: Naše vojaške godbe igrajo (plošče). — 18.40: Dr. Ivo Sorli — ob njegovih šestdesetletnici (profesor Ivan Koblar). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Kosmiški značaj našega pesništva (dr. Miloš Djurić iz Beograda). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Rezervirano za prenos. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Ura Parmovih skladb (radijski orkester).

Torek, 27. aprila: 11.00: Šolska ura: O slovenski narodni pesmi (Luka Kramolc). — 12.00: Odmevi iz daljnih dežel (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Klavirski koncert štiričrtno (Herta Seifertova in Gojmir Demšar). — 18.40: Z letalom čez naše kraje (Vladimir Regally). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: profesor Fran Novak in slovenska stenografija — ob njegovi smrti (dr. Jernej Pavlin, Ljubljana). — 19.50: Zabavni zvočni tehnik. — 20.00: V. orgelska ura (sodelovala bosta profesor Matija Tomc — orgle in Tončka Suštarjeva — sopran). — 21.15: Male skladbe velikih skladateljev (radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

Sreda, 28. aprila: 12.00: Baletna glasba (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Mladinska ura: Spoznajmo glasbilo: rog, trobenta (dr. Dolinar). — 18.20: Mladinska ura: Navodila za gate nje ptic (Miroslav Zor). — 18.40: Nerazumljivost zakona (dr. Odar Alojzij). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Delo Srbov med Jugosloveni I 1848-49. (dr. Stranjaković). — 19.50: Saha. — 20.00: Ura lahke glasbe (igral bo del godbe »Sloge«). — 21.00: Plesna glasba na dveh klavirjih (plošče). — 21.15: Slovenski volkalni kvintet. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za dobro voljo in kratek čas (Jožek in Ježek).

Četrtek, 29. aprila: 12.00: Zvoki z ruskih poljan (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Naša pesem, naša godba (plošče). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje ministra za telesno vzgojo naroda. — 19.50: Zabavni kotiček. — 20.00: Koncert suit (radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Parma: Ksenija, opera v enem dejanju (plošče).

Petek, 30. aprila: 11.00: Šolska ura: Po Mirnski dolini, reportaža (Marjan Tratar). — 12.00: Uvertire (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Veseli zvoki (radijski orkester). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Ženska ura: Delavska družina (Kristina Hafnerjeva). — 18.20: Spevi iz francoskih oper (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. Stane Lehen). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Lov v Jugoslaviji (inž. Ivan Čeović iz Zagreba). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Zrebanje in razdelitev nagrad pravilnim rešitvam ugank iz velike Pavlihove pratlke. — 20.30: Domači zvoki: Svetozar Banovec, Vekoslav Janko in Avgust Stanek. — 21.10: Citre (plošče). — 21.20: Radijski orkester. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 1. maja: 12.00: Plošča za ploščo, pisana zmes. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo, pisana zmes. — 14.00: Vreme. — 18.00: Za delopust (radijski orkester). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Mesečni politični pregled (Beograd). — 19.30: Pregled sporeda. — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Pratika za veliki traven ali mesec maj (besedilo napisal in večer bo vodil Niko Kuret; sodelovali bodo člani radijske igralne družine; vmes nekaj plošč). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za vesel konec (radijski orkester).

Za smeh in kratek čas

RAZLIČNE NAVADE

A: »Moja žena je čudna. Preden kaj kupi, si blago od vseh strani ogleda, češ da hoče videti, kaj bo kupila.«

B: »Moja žena pa hoče kupiti vse kar vidi.«

TA BO PRAVI

Oče: »No, ali si prinesel denar? Si našel tega Novaka?«

Sin: »Hišo sem našel, toda v nji je pet Novakov in vsi zatrjujejo, da nam niso ničesar dolžni. Eden me je celo postavil pod kap.«

Oče: »No, ta bo pravi. Kar pojdi še enkrat tja.«

PRED GIMNAZIJO

Dijak (stricu, ki mu je prinesel osebno denar, za katerega ga je pismeno napumpal): »Kako pa to, stricček, da si mi sam prinesel denar?«

Stric: »Zato, ker vem, da boš polovico te vsote takoj zapil, pa bi bil rad tudi jaz zraven!«

PRED ŠOLO

Sestrica: »Jožek, ali si videl, kako dobro spričevalo sem prejela v šoli?«

Bratec: »To ni lepo od tebe! Ti boš očeta tako razvadila, da bomo morali tudi mi prišati dobra spričevala domov.«

PRI KOSILU

Mož: »Naravnost imenitno! Ali si res sama priredila zajca tako izvrstno?«

Žena: »Kaj sem te jaz vprašala, ali si zajca sam ustrelil?«

PRED SODIŠČEM

Sodnik: »Kako ste pa odprli železno blagajno?«

Volnilec: »Žal vam ne morem izdati skrivnosti svojega poklica, gospod sodnik...«

ŠPANSKA

Iz Albacete koraka na bojišče brigada. Pa se pojavi pred generalom siromašno oblečen špamec in mu začne nekaj razlagati v materinščini. General, ki ne razume niti besedice, se obrne na vojake: »Halo, ali je med vami kdo, ki razume špansko?«

POBOLJŠAL SE BO.

Ko je Poincare prvič kandidiral v francoski državni zbor, še ni štel 26 let. Na volilnem shodu mu je eden izmed volilcev očital mladost.

»Priznam«, je dejal Poincare, »da je to napaka. Toda obljubljam vam, da bom v tem pogledu od dne do dne boljši.«

OČETOV BLAGOSLOV

Izidor brzjavlj svojemu očetu: »Oženiti se nameravam. Prosim blagoslova. Priženil bom petdeset tisoč.«

Oče vpraša brzjavljno: »Kron ali dinarjev?«

Izidor: »Dinarjev.«

Oče: »Blagoslavljam!«

Mali oglosi

HIŠA

z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje je naprodaj, morda tudi na hranilne knjižice, v Lancovem pri Radovljici. Vprašati pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

RESTAVRACIJA Z MESNICO,

trgovino, potrebnimi zgradbami in inventarjem se proda iz proste roke zaradi boleznij v medmurskih Toplicah pri Sv. Martinu na Muri. Zraven pripadajo trije orali parka in vrta. Natančnejše se izve pismeno ali ustno pri lastniku Cvetku Ignacu ali pa pri posredniku Podgorelcu Martinu, trgovcu v Strigovi. Poslužite se ugodne prilike!

PRODA SE HIŠICA

z velikim sadnim vrtom in dvema njivama. Drežnik 9 pri Kočevju. Pojasnila daje Anton Briški, Drežnik.

AL. PLANINSEK — LJUBLJANA

Beethovnova ulica 14/1, telefon 35-10 — izposluje nakup in prodajo hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov takoj v gotovini najbolje. Informacije daje brezplačno.

TRENSKOTI VETERNI SUKNJICI

Novosti

LEPE VZORCE ZA PUMPARICE,

SPORTNE OBLEKE NUDI CENENO

PRESKER

SV. PETRA CESTA 14

NOVOST! Samo Din 98.—

št. 63.719 Cenena, a dobra Shooek-Proi zapestna ura. točno regulirana, lep kromiran okrov zapestnica iz usnja — številčnica in kazalo osvetljena (Radium)

Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto. Velike izbora ur, zlatne in srebrne

Lastna protokolirana covarna ur v švic

H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.